

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАҲСИЙ ЖАВОБГАРЛИК — ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!
Мана, 2016 йил якунига етди.
Бу йил Ўзбекистон ва унинг халқи учун кўп жиҳатдан мураккаб йил бўлди. Охириги беш ойда юз берган воқеалар буни яққол тасдиқлаб турибди.

Юртимизда бўлиб ўтган Президент сайлови ва Ўзбекистон Конституциясининг 24 йиллигига бағишланган байрам тадбирлари давлатимиз тизими мустақамлигини, ҳокимиятнинг барча бўғинлари, жамиятимиз ва халқимизнинг жиқлигини бутун дунёга яна бир бор намоён этди.

Барчамиз учун азиз ва қадрли бўлган Ислоом Абдуғаниевич Каримов бугун орамизда йўқ. Бироқ Биринчи Президентимиз томонидан ишлаб чиқилган тараққиётнинг «Ўзбек модели»ни амалга ошириш ва замонавий давлат барпо этиш борасидаги стратегик таълимларга биз ўз ишмизда доимо суянамыз.

Бу таълимлар Ўзбекистонда бундан буён ҳам сиёсий, иқтисодий ва ижтимоий ўзгаришларни таъминлашнинг мустақам пойдевори ҳисобланади.
2017 йилни биз **Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили**, деб эълон қилдик. Бутунги мажлисимизнинг асосий мазмунини айнан шу талабдан келиб чиққан ҳолда белгилашни таклиф этаман. Шу муносабат билан сизларнинг эътиборингизни қуйидаги энг муҳим масалаларга қаратишни зарур, деб ҳисоблайман.

Биринчидан, нима сабабдан ўтган йилда иқтисодиёт тармоқлари ва худудларни ривожлантиришнинг айрим кўрсаткичларига эришилди? Бунинг учун ким шахсан жавоб беради?

Иккинчидан, 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифаларини белгилаб олишимиз зарур.

Учинчидан, келгуси беш йил давомида қандай стратегик вазифаларни амалга оширишимиз керак?

Мажлис иштирокчиларини огоҳлантириб айтмоқчиман: «ғалаба рапортлари» ва қилинган ишга доир ҳисоботларга берилмасдан, асосий диққат-эътиборни мавжуд камчиликлар ва уларнинг илдишларини пухта таҳлил қилишга қаратишни зарур. Шунингдек, мамлакат Президенти ва ҳукумати даражасида ечилмаган аниқ таклифлар ва муаммолар масалаларга эътибор бериш шарт.

Мажлисни асосан мулоқот тарзида ўтказишни таклиф этаман. Қўйилган саволларга бериладиган жавоблар аниқ-равшан ва тушунарли бўлиши керак. Бу нафақат Бош вазир ўринбосарлари, ҳукумат аъзолари ва шу залда ўтирган мажлис иштирокчиларига, балки барча шаҳар ва туман раҳбарларига ҳам бирдек тегишлидир.

Бугун мамлакатимизнинг барқарор ривожланиши йўлида изчил илгарилар билан таҳлил қилар эканмиз, ўтган йили принципиал муҳим ислохотларни амалга ошириш бўйича қатъий қадамлар қўйилди, деб айтишга барча асосларимиз бор.

Бу ислохотларнинг асосий мақсади — аҳоли учун муносиб ҳаёт даражаси ва сифатини таъминлашдир.
Жадал ва барқарор ривожланишга қаратилган бу сиёсат бундан кейин ҳам сўзсиз давом эттирилади.

Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир раҳбарни — бу Бош вазир ёки унинг ўринбосарлари бўладими, ҳукумат аъзоси ёки худудлар ҳокими бўладими, улар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиб қолиши керак.

Энди ҳар биримиз, энг аввало, давлат бошқаруви органлари раҳбарларининг вазифаси — ўзимиз масъул бўлган соҳа ва тармоқда ишларнинг аҳолини танқидий баҳолаш асосида зиммамизга юклатилган вазифаларни масъулият билан бажаришни таъминлашдан иборат. Шундай давр келди.

Ана шу талабни, шунингдек, 2017-2021 йилларида Ўзбекистонни янада ривожлантириш бўйича **Ҳаракат стратегияси** лойиҳасини кенг муҳокама қилиш давомида келиб тушган таклифларни инобатга олган ҳолда, 2017 йил учун мўлжалланган иқтисодий ва ижтимоий дастурнинг ўн битта энг муҳим устувор вазифасини белгилашни таклиф этаман.

Ушбу устувор вазифалар бугунги мажлисимиз баённомаси лойиҳасида кўрсатилган. Шу муносабат билан Бош вазир А.Ариповга ана шу йўналишларни амалга ошириш бўйича ўзаро боғлиқ чора-тадбирлар комплексини бир ой мuddатда тақдим этиш топширилади.

Энг асосий устувор вазифа — «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастурини амалга ошириш, «**Инсон манфаатлари ҳамма нарсадан устун**» деган олижаноб ғояни изчиллик билан ҳаётга татбиқ этишдан иборат.

Айнан ана шу энг муҳим вазифалар иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари ва устувор вазифаларига жиддий ўзгартиришлар киритиш учун пойдевор бўлиши керак.

Бунинг учун қуйидаги вазифаларни бажаришимиз лозим.
Биринчи — фуқаролар билан очиқ мулоқотни йўлга қўйишни янги самарали усул ва механизмларини татбиқ қилиш, жумладан, барча даражадаги ҳокимлар, прокураторлар ва ички ишлар органлари раҳбарларининг аҳоли олдида ҳисобот бериш тизимини жорий этиш керак. Уйлайманки, ана шу муҳим ишга Қонунчилик палатаси ва Сенат кўмиталари фаол иштирок этади.

Жорий йилнинг 1 февралдан бошлаб Қонунчилик палатаси Спикери — Нуриддинжон Мўйинхонович Исмоилов ва Сенат Раиси — Ниғматилла Тулқинович Йўлдошев ҳам жойларга чиқиб, мавжуд аҳолини шахсан ўрганиш асосида аҳолининг энг муҳим эҳтиёжларини ҳал этишда амалий ёрдам кўрсатишлари мақсадга мувофиқдир.

Иккинчи — Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридаги, ҳар бир туман ва шаҳардаги Халқ қабулхоналари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Виртуал қабулхонаси фаолиятини самарали ташкил этишни таъминлаш даркор.

Ана шу ишларнинг бosh мақсади — фуқароларнинг қонуний муножаатларини қисқа мuddатда синчиклаб кўриб чиқишни ва ҳал этишни таъминлашдир. Бу борда рақамлар ва силлиқ ҳисоботларнинг оқсидан қувиб, наватдаги кампаниябозликни уюштириш керак эмас.

Буни халқ ҳеч қачон кечирмайди!
Бундан буён агар аризачи олган жавоб хатигада ўз қонуний муаммоси ечимдан қаноат ҳосил қилмася, бундай муножаат назоратдан олинмайди.

Учинчи — Бош вазир бошчилигида тузилган махсус комиссия бир ҳафта мuddатда «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастури лойиҳасини яна бир бор қайта кўриб чиқиб, тасдиқлаш учун киритиш керак.

Макроиктисодий барқарорликни янада мустақамлаш ва иқтисодий ўсишнинг юқори сурьатларини сақлаб қолиш, жумладан, Давлат бюджетни барча даражада мутаносиб, миллий валюта ва ички бозордаги нарх даражаси барқарор бўлишини таъминлаш — энг муҳим устувор вазифамиздир.

Бош вазирнинг барча ўринбосарлари, иқтисодиёт вазири Г.Сандова, молча вазири Б.Ҳўжаев, Давлат солиқ кўмитаси раиси Б.Парпиев ва Давлат божхона кўмитаси раиси М.Тоҳирийни 2017 йил учун белгилаган асосий макроиктисодий кўрсаткичларга эришиш борасида шахсан жавобгар эканликларни тўғрисида яна бир бор огоҳлантираман.

Макроиктисодиёт комплекси раҳбари Р.Азимов, иқтисодиёт вазири Г.Сандова ва молча вазири Б.Ҳўжаевнинг жорий йил якуни бўйича Давлат бюджети дефицити прогнозига доир таклифларига кўшилди бўлмастиклини алоҳида таъкидламоқчиман.

Бу борда фақат бюджет профицити ҳақида сўз бориши мумкин ва зарур. Бу муҳокама қилишни эмас, балки сўзсиз бажаришни талаб этадиган стратегик вазифадир.

Бунинг учун жойларга чиқиш, ҳар бир хонадоннинг тадбиркорлик борасидаги имкониятини ўрганиш, молиялаштиришни кенгайтириш билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш, тадбиркорларни ишонтириш ва уларга амалий ёрдам бериш — бутун Макроиктисодиёт комплекси фаолиятидаги кундалик қоидага айланиши керак.

Фақат шундагина натижага эриша оламиз. Шу муносабат билан ҳокимлар ва уларнинг биринчи ўринбосарлари ўз иш услуби ва дунёқарашини тубдан ўзгартириши шарт.

Ҳар бир туман ва шаҳарда, республика аҳамиятига молик йирик қорхоналар ҳиссасини эътиборга олмаган ҳолда, солиққа тортиш базасини кенгайтириш бўйича амалий чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ҳисобидан Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент вилоятининг барча туманларини субвенциядан чиқарилиши сўзсиз таъминлаш керак.

Бу йил бошқа ҳокимликлар ва тегишли органлар учун ҳам субвенциядан қутилиш масаласида синов йили бўлади. Бунинг учун Макроиктисодиёт комплекси таркибидаги вазирлик ва идоралар ҳар кунги, ҳар ҳафтада самарали ва тинимсиз иш олиб бориши керак. Бундан натижага эришиб бўлмайди.

Шунинг учун Макроиктисодиёт комплекси раҳбари Р.Азимов иқтисодиётни бошқариш бўйича ҳаётдаги замонавий янги тизимлар самаралорлигига қуйи бундаги раҳбарларни ишонтириши, уларни шу асосда ишлага ўргатиши, бу бордаги натижа учун жавоб бериши ва уни қафолатлаши керак.

Ҳурматли дўстлар!
Хайтунинг ўзи ва халқнинг талаблари бизнинг олдимизга амалий ечимини топиш лозим бўлган янги ва янада мураккаб вазифаларни қўймоқда.

Бу ўринда асосий муаммо, менинг назаримда, қуйидагилардан иборат.
Биринчидан, айрим идоралар ва уларнинг раҳбарлари реал ҳаётдан ва халқ эҳтиёжларидан маълум даражада узилиб қолимоқда.

Иккинчидан, тармоқ ва худудларни ривожлантириш концепциялари ва дастурларини ишлаб чиқишда юзаки ёндашувга йўл қўйилмоқда.
Ва ниҳоят, учинчи асосий камчилик — кўпчилик раҳбарларнинг мураккаб муаммоларни кабинетдан чиқмасдан, иқтисодиёт тармоқлари, ҳар бир қорхонадаги, шаҳар ва туманлардаги, айнакча, қишлоқ жойлардаги ишлар қандай аҳволда эканини чуқур ўрганишдан ҳал этишга одатланиб қолгани билан боғлиқ.

Шунинг учун бугун Бош вазир ўринбосарларини ўзларига қарашли вазирлик ва идораларнинг адвокати бўлиб эмас, балки энг аввало, давлат манфаатларидан келиб чиққан ҳолда ана шу саволларга гоят аниқ ва равшан жавоб беришни талаб қиламан. Шунингдек, комплекс таркибидаги ҳар бир бошқарув органи раҳбарига жиддий ва аниқ баҳо беришни сўрайман.

Барқарор иқтисодий ривожланиш пойдевори бўлган таянч тармоқлардаги ишларимиз қай аҳволда?
Давлат томонидан бу тармоқлар доимо қўллаб-қувватланаётган бўлса-да, нима сабабдан изчил ва барқарор ўсиш таъминланмапти? Ва ниҳоят, нима сабабдан тажрибали комплекс раҳбари Ф.Ибрагимов томонидан самарали бошқарув жиловы қўлдан чиқариб юборилган?

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА АҲБОРОТ

2017 йил 14 январь куни Вазирлар Маҳкамасининг мамлакатимизни 2016 йилдаги ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларини ҳар томонлама таҳлил қилиш ҳамда республика ҳукуматининг 2017 йил учун иқтисодий ва ижтимоий дастури энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифаларини белгилашга бағишланган кенгайтирилган мажлис бўлиб ўтди.

Мажлис ишида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ва Сенати раҳбарлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари, ҳукумат аъзолари, ҳўжалик бирлашмалари, жамоатчилик ташкилотлари раҳбарлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси ва Вазирлар Кенгаши раислари, вилоят, шаҳар ва туман ҳокимлари қатнашдилар. Биринчи бор вилоят, шаҳар ва туманлар марказларида ташкил этилган студиялар билан видеоконференция алоқаси орқали ҳукумат мажлисида маҳаллий ҳокимият, вазирлик, идоралар худудий бўлиналари, қорхоналарнинг раҳбар ходимлари ва тадбиркорлар иштирок этдилар.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президентини Шавкат Мирзиёев маъруза қилди.

Маърузада Ўзбекистон Республикасининг Биринчи Президентини Исмоил Каримов бошчилигида ишлаб чиқилган тараққиётнинг «Ўзбек модели»ни мамлакатни ўрта мuddатли истиқболда янада ислох қилиш, таркибий ўзгартириш ва модернизация қилиш Дастурини изчил амалга оширишни давом эттириш 2016 йилда иқтисодий ўсишнинг барқарор ва юқори сурьатларини сақлаб қолиши ва макроиктисодий мўвозанатни, аҳоли ҳаёт даражаси ва сифатини оширишни таъминлашни қайд этиб ўтилди.

Вазирлар Маҳкамаси мажлиси кун тартибига киритилган муҳим масалаларни муҳокама қилиш давомида 2016 йил якунлари бўйича янги ички махсулот 7,8 фоизга ўсганлиги қайд этиб ўтилди. Саноат махсулоти ҳажмлари — 6,6 фоизга, қурилиш-пудрат ишлари — 12,5 фоизга, чакана савдо айланмаси — 14,4 фоизга, хизматлар — 12,5 фоизга ўсди. Давлат бюджети янги ички махсулотга нисбатан 0,1 фоиз миқдорда профитит билан ижро этилди. Ташқи савдо айланмасининг ижобий салдоси таъминланди. Инфляция даражаси прогноз параметрларидан ошмади ва 5,7 фоизга ташкил этилди.

Иқтисодиётга 16,6 миллиард АҚШ доллари миқдоридеги 2016 йилга нисбатан 9,6 фоизга кўп инвестициялар йўналтирилди. Ўзлаштирилган хорижий инвестициялар ва кредитлар ҳажми 11,3 фоизга ўсди ва 3,7 миллиард доллардан ошииб кетди. Умумий қиймати 5,2 миллиард доллар бўлган 164 та йирик инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш якунланди. Шу жумладан, «ЖМ Ўзбекистон» акциядорлик жамаиятида «Т-250» моделидаги енгил автотомобилларни ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Жиззах вилоятини цемент заводи кенгайтирилди, Тўлмироғон иссиқлик энергия станциясида қуввати 900 МВт бўлган буғ-газ қурилмалари ҳамда Ангрени иссиқлик энергия станциясида қуввати 150 МВт бўлган юқори қулли кўмирни ёқувчи энергия блоки ишга туширилди.

Фарғона водийси вилоятларини мамлакатнинг бошқа худудлари билан боғлайдиган, Қамчиқ тоғли доволни орқали ўтувчи 19 километртик ноёб туннелга эга бўлган электрлаштирилган янги Ангрени — Поп темир йўли линияси қурилди. Тошкент — Бўхоро маршрути ва қарама-қарши йўналиш бўйича юқори тезлишли «Афросиёб» йўловчи ташувчи электропоездлар ҳаракати ташкил этилди.

Қишлоқ ҳўжалигини модернизация ва диверсификациялаш бўйича амалга оширилаётган дастурий чора-тадбирлар қишлоқ ҳўжалиги ишлаб чиқариш ҳажмлари 6,6 фоизга, жумладан, мева-сабзавот — 11,2 фоизга, картошка — 9,7 фоизга, сабзавот махсулотлари етиштириш 10,4 фоизга ўсишини таъминлади.

Хусусий мулк ва тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларнинг амалга оширилиши 2016 йилда 32 мингтага яқин ёки 2015 йилга нисбатан 18 фоизга кўп кичик бизнес субъектлари ташкил қилинишига туртки бўлди. Кичик бизнеснинг мамлакат янги ички махсулотидеги ҳиссаси 56,9 фоизга, саноатда эса 45 фоизга ошди.

Ижобий таркибий ўзгартиришлар ва иқтисодиётнинг юқори ўсиш сурьатлари тўғрисида аҳолининг реал даромадлари 11 фоизга ошди. Бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи 15 фоизга, пенсия

ва ижтимоий нафақалар — 12,1 фоизга, аҳоли жон бошига реал даромадлар — 11 фоизга ўсди, 726 минг нафарга яқин аҳолининг, шу жумладан, 438,5 минг коллеж битирувчисининг бандлиги таъминланди.

«Соғлом она ва бола йили» Давлат дастури доирасида она ва боланинг саломатлигини муҳофаза қилишни амалга оширилиб, соғлом ва ҳар томонлама ривожланган авлодни шакллантириш бўйича кенг чора-тадбирлар комплекси амалга оширилиб, уларни молиялаштиришга барча манбалар ҳисобидан 8 триллион сўм ва 212 миллион доллар маблағ йўналтирилди.

Мамлакат Президенти ўз маърузасида мавжуд ҳал бўлмаган муаммолар ва тўлиқ ишлатилмаган захираларни батафсил ва ҳар томонлама муҳокама қилган ҳолда 2017 йилдаги республиканинг иқтисодий ва ижтимоий дастури энг муҳим стратегик вазифалари ва устувор йўналишлари бўйича таклиф киритди. Устувор вазифалар қаторида «Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили» Давлат дастурини амалга ошириш доирасида аҳоли билан доимий ва очиқ мулоқотни ривожлантиришга, аҳоли турмуш даражаси ва сифатини, унинг моддий фаровонлигини оширишга қаратилган ижтимоий сиёсатни фаол давом эттириш масалалари марказий ўринни эгаллади.

Ҳўкумат, вазирликлар, идоралар, ҳўжалик бирлашмалари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари раҳбарлари олдида тармоқлар ва худудларни ривожлантиришдаги камчиликларни бартараф этиш ҳамда иқтисодиётнинг юқори ўсиш сурьатларини сақлаб қолиш, фаол инвестиция сиёсатини давом эттириш, мамлакатнинг экспорт салоҳиятини ошириш, худудларни комплекс ва интенсив равишда ривожлантириш, тадбиркорликнинг ҳўқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишни қўлайштириш, иқтисодиётни бошқаришдаги давлат ролини босқичма-босқич кўмайтириш ва унинг органлари ишини тубдан такомиллаштиришга йўналтирилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича аниқ вазифалар қўйилди.

Шаҳар ва қишлоқ жойларида аҳоли турмуш шартини яхшилашни таъминловчи арзон ўй-жойларни қуриш, йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфраструктурани ривожлантириш ва модернизация қилиш борасида қабул қилинган янги мақсадли дастурларни амалга ошириш бўйича муҳим вазифа ва чоралар белгиланди.

Мажлисида кун тартибини муҳокама қилиш давомида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ва унинг ўринбосарлари, қатор вазирлик, идора ва ҳўжалик бирлашмалари раҳбарлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг ҳисоботлари эшитилди.
Йўл қўйилган хатолар ва камчиликлар, ташаббуссизлик учун айрим раҳбарлар уларни бартараф этиш ҳамда республика иқтисодиётни тармоқлари ва худудларни янада жадал ривожлантириш бўйича ўз зиммасига юклатилган вазифаларни самарали ижросини таъминлашда шахсан жавобгар эканликларни ҳақида огоҳлантирилди.

Ўтказилган мажлис якунлари бўйича мамлакат Президенти томонидан ҳўкумат, вазирликлар, идоралар, ҳўжалик бирлашмалари ва ҳокимликлар раҳбарлари олдида кўйилган аниқ устувор вазифалар ва талаблар қўйилди.

Биринчи — 2017 йилги иқтисодий ва ижтимоий дастурнинг ўн битта энг муҳим устувор вазифаларини амалга ошириш бўйича комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш;

иккинчи — иқтисодиёт тармоқлари, ижтимоий соҳа ва республика худудларида ишларнинг ҳолатини тизимли танқидий таҳлил қилиш ва шу асосда иқтисодий ислохотларни чуқурлаштиришнинг асосий йўналишлари ҳамда устувор вазифаларига тегишли тўзатишлар киритиш;

учинчи — яқуний иш натижалари, қаттиқ интизомга риоя қилиш ҳамда тобора ортиб бораётган замонавий талабларга мувофиқ бошқарув тизими самаралорлигини кўмайтириш борасида раҳбарлар ва мансабдор шахсларнинг шахсий масъулиятини ошириш.

Муҳокама якунлари бўйича республика ҳўкумати қарори қабул қилиниб, 2017 йилда мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим йўналишлари ва устувор вазифалари бўйича амалий чора-тадбирлар белгиланди.

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК — ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси

Аниқ далилларга мурожаат қилайлик. «Ўзбекнефтгаз» компанияси тизимида — А.Султонов — 2010-2016 йилларда қарийб 20 миллиард долларлик катта капитал қўйилмалар киритилганига қарамасдан, суяқ углеводород ва табиий газ қазиб олиш камайган.

Шу билан бирга, бу борда хомашё импорт қилиш 1,3 баробар кўпайган. Йирик ва ҳаётий муҳим лойиҳаларни амалга ошириш муддатлари доимо барбод қилинмоқда. 40 минг киши ишлайдиган «Узтрансгаз» компанияси тизимида муддат ўтган дебитор қарздорлик 14 фоизга ошган.

Нима сабабдан, Фулом Иномович, сиз илгари ўзингиз раҳбарлик қилган «Ўқимсан» акциядорлик жамияти тизимидаги ишлар аҳолига суфталик билан ёндашапсиз? Нима сабабдан ушбу тармоқдаги ишлар доимий равишда издан чиқмоқда? Қишлоқ хўжалигига фосфорли ўғитларни тўлиқ етказиб бermoслик ва уларнинг танқислиги учун шахсан ким жавоб беради? Охириги 10 йилда минерал ўғитларнинг нархи неча баробар ўсган?

Табиий савол туғилади: ўғитнинг таннархи неча марта камайган? Афсуски, бундай ҳақли саволларга жавоб йўқ. Бундан ким зарар кўрипти? Албатта, деҳқон ва фермерларимиз.

«Ўзбекэнерго» акциядорлик жамиятида 67 минг киши, жумладан, қўштинчоқ ичидаги «пұл йиғувчи»лар мавжуд бўлса-да, нима сабабдан улкан дебитор қарздорлигининг тагига етиб бўлмайди? Кўмир қазиб олиш тармоғи, таъбир жоиз бўлса, «енбошланганча етди»ми?

Сизга-уч йил олдин қолдимлар штати ҳаддан ташқари кенгайиб кетган, жумладан, қариндошчилик асосида ишга олиш ва жуда юқори иш ҳақи белгилаш авж олган ўнлаб лойиҳа гуруҳлари фаолиятини пухта ўрганиб чиқиб, тартибга солиш топширилган эди. Нима учун топшириқни охиригача бажармадингиз?

Сиз ва сизга бўйсунувчи раҳбарлардан бугун ана шу саволларга жавоб беришингизни талаб қиламан. Шу билан бирга, биринчи ярим йилда асосий эътиборни қуйидаги вазифаларни амалга оширишга қаратиш зарур:

биринчи — Навоий ва Олмалик конметаллургия комбинатларида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтириш бўйича яқинда тасдиқланган дастурини сўзсиз амалга ошириш учун Қ.Санакулов ва А.Фармоновнинг шахсий жавобгарлигини таъминлаш шарт. **Бир-икки фоиз миқдордаги ўсиш суръатлари билан чегаралиб қолиш мумкин эмас.**

Шу муносабат билан Ф.Ибрагимов қимматбахо металл ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва янги фабрикалар қуришга доир топшириқни бажариш бўйича қарор лойиҳасини киритишни тезлаштириши зарур;

иккинчи — нафақат жорий йилда, балки яқин 3-5 йилда фойдаланишга топширилган барча стратегик муҳим объектиларини ўз вақтида ишга тушириш даркор; **учинчи —** нефть-газ маҳсулотлари экспортини кўпайтириш, импортни кескин камайитириш ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш ҳажмини ошириш учун қўшма корхона ташкил этиш бўйича пухта ишлаб чиқилган аниқ чора-тадбирлар комплексини тақдим этиш зарур.

Кейинги 10 йилда Вазирлар Маҳкамаси комплексларига қарашли вазирлик ва идоралар томонидан олиб кирилган асбоб-ускуналар импорти таҳлил қилинмаган. Уларни маҳаллийлаштиришдан ҳеч ким манфаатдор эмас, бу масала билан ҳеч ким астойдил шуғулланмапти. Бундай ёндашув замирида нима ётибди, деган ҳақли савол туғилади.

Шунинг учун бундан буюн Вазирлар Маҳкамасининг ҳар чорак якуни бўйича мажлисларида олинган алоҳида йиғилишлар ўтказилиб, уларда ҳар қайси Бош вазир ўринбосарининг импорти ва таннархни камайитириш, маҳаллийлаштиришни кенгайтириш борасидаги ишларнинг аҳоли тўғрисидаги ҳисоботи эшитилади. Уларнинг фаолиятига ҳолисона баҳо берилади.

Давлат геология қўмитаси тизими, шунингдек, унинг раҳбари И.Тўрамуратов фаолияти самарадорлиги алоҳида эътиборни талаб қилади. Яқин вақт ичида 2017-2021 йилларда минерал-хомашё базасини ривожлантириш ва тиклаш дастури лойиҳасини тақдим этиш зарур.

Бош вазир ўринбосари У.Розуқулов раҳбарлик қилаётган Машинасозлик комплексига юзага келган аҳвол бизни жиддий ташвишлантирмоқда.

Энг аввало, сиз раҳбарлик қилаётган автомобилсозлик sanoатига ишлаб чиқариш ҳажми кейинги уч йилда 2,8 баробар камайган. Бу нафақат sanoат маҳсулотини ўсиш суръатига, балки мамлакатимиз ялпи ички маҳсулотини ўсишига ҳам жиддий таъсир қўраётмоқда. Бу соҳада импорт ҳажми экспортдан бир неча баробар юқори бўлиб, маҳаллийлаштириш даражаси эса импортга нисбатан 20 фоиздан ҳам паст бўлиб қолмоқда.

Бутун қишлоқ хўжалиги машинасозлиги тизимини тубдан қайта қуриш таъминланмаган. Бу тизим ўз моҳиятига кўра нафақат қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва фермер хўжаликларини меҳнатини енгиллаштиришнинг мустақам пойдевори, айни вақтда мамлакатимиз валюта балансини тўлдириш бўйича кафолатланган манба бўлиши керак эди.

Охириги йилларда шахсан сиз кадрлар билан ишлашга бушаптириб юбордингиз. Сизнинг таклифингизга кўра «Ўзэлтехсаноат» компанияси раҳбари этиб Э.Иминов тайинланган эди. Бироқ унинг иш натижалари ва бутун тармоқдаги аҳвол қандай? **«Ўзқўпгана» инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқиш чўзиб юборилмоқда. Ички бозоримизнинг кўпласи товарларга бўлган эҳтиёжи 50 фоиз даражасида ҳам қондирилмапти. Экспорт бўйича топшириқлар барбод қилинган.**

Сиз ва компания раиси хорижий инвестиция ва замонавий ускуна олиб келиб, замонавий рақобатдош ишлаб чиқариш корхоналари ташкил этганингизни мен эслай олмаيمان ҳам.

Сиз ҳусусий тадбиркорларнинг ўзи ташаббус қўрсатаётганидан қаноатланиб юрибсиз. Тармоқда эса ҳалигача зарур силжиш йўқ.

Сиз томонингиздан «Ўзстандарт» агентлиги раҳбарлигига тавсия қилинган А.Қурбонов номзоди ва унга нисбатан талабчанлик кўрсатилмагани тўғрисида соҳада аниқ иш ва якуний натижа бўлмади. Халқаро стандартлаштириш ташкилотининг 21 минг стандартидан атиги 13 фоизи мамлакатимизда жорий этилган, холос.

Шунинг учун ҳам сиздан ва тармоқ раҳбарларидан бугун қуйидаги вазифаларни амалга ошириш бўйича комплекс чора-тадбирлар тўғрисида ахборот беришингизни талаб қиламан:

биринчи — автомобилсозлик sanoatinи ривожлантириш, унинг маҳсулотлари рақобатдошлигини, энг аввало, яқин ва узок хорижий мамлакатлар бозорларида ошириш бўйича принципиал жиҳатдан янги тизим зарур.

Бу борда мен «ответка билан машина йиғиш» эмас, балки асосий ва ёрдамчи тармоқларни барқарор ривожлантириш, ортинча харажатлар ва таннархни камайитириш, маҳаллийлаштириш даражасини ошириш ва импортни қисқарттиришни назарда тутаяпман;

иккинчи — аҳоли учун мақбул нархда турли маншій электр техника буюмларини ишлаб чиқаришни таъминлашимиз керак;

учинчи — ўтган йилда биз «Ўзагро-техсаноатхолдинг» акциядорлик жамиятини қайта ташкил этиш бўйича муҳим ҳужжатлар қабул қилдик. Савол: уларни муваффақиятли амалга ошириш ва бу ўта муҳим тармоқнинг барқарор иш юритишни таъминлаш бўйича сиз томонингиздан қандай аниқ чора-тадбирлар кўрилиди?

Тўртинчи — бутун стандартлаштириш тизимини тубдан қайта қуриш керак. Бундан қўзланган мақсад — мамлакатимизда ишлаб чиқаришнинг маҳсулотлар замонавий халқаро стандартларга жавоб бериши лозим.

Сиз ва Бош вазирнинг бошқа ўринбосарлари учун мамлакатимиз иқтисодиёти тармоқлари ва ҳудудларнинг экспорт салоҳиятини янада ривожлантириш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириш 2017 йилда сўзсиз ҳал қилувчи фаолият йўналишига айланиши зарур.

Бу ўринда гап фақат экспорт ҳажмининг ўсиш кўрсаткичлари ҳақида бораётгани йўқ. **Кун тартибда ўта жиддий масалалар турибди.** Булар — мамлакатимизда яратилган технологияларнинг рақобатдошлигини таъминлаш, «ноу-хау» намуналарини яратиш, замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш, яъни юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни таъминлаш бўйича тизимли чора-тадбирларни амалга оширишдир.

Бизда улкан резервлар бор. Лекин шунга қарамасдан, ўтган йилда жами 1 миллиард 540 миллион долларлик прогноз кўрсаткичлари бажарилмай қолди. Шундан 570 миллион доллари Вазирлар Маҳкамаси комплексларида қарашли корхоналарга тўри келди. 970 миллион доллар миқдордаги кўрсаткичлар эса ҳудудлардаги хўжалик юритувчи субъектлар томонидан бажарилмаган. Бизнинг маҳсулотимиз экспорт қилинадиган мамлакатлар сони 2010 йилга нисбатан 176 тадан 138 тага камайган.

Айни вақтда машинасозлик комплекси, «Ўзфармсаноат» концерни ва «Ўзбекэнерго» акциядорлик жамияти тизимидаги корхоналарда импорт ҳажми экспорт ҳажмидан ўнлаб марта кўп.

Ўзқурилиш материаллари акциядорлик жамияти ва «Ўзбекнефтгаз» компанияси тизимида маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар ҳажми импорт миқдорига нисбатан 25-30 фоиздан ошмайди.

Нима сабабдан сиз ушбу муҳим вазифадан ўзини четта олаётган ва прогноз кўрсаткичи атиги 42 фоизни ташкил этган Тошкент шаҳри ҳокими Р.Усмонов ва туманлар ҳокимларининг шахсий жавобгарлигини белгилаш бўйича аниқ таклифлар киритмапсиз?

Ёки Ш.Абдурахмонов, З.Рўзиев, Ш.Ғаниев каби тажрибали ҳокимлар раҳбарлик қилаётган Андижон, Қашқадарё ва Фарғона вилоятларида прогноз кўрсаткичлари атиги 65-85 фоиз бажарилганини қандай тушуниш мумкин?

Энди, руҳсатингиз билан, 2017 йилда олдимизда турган вазифалар тўғрисида тўхталиш керак. Биз 10 миллиард 800 миллион доллар ҳажмидаги маҳсулот экспортини таъминлашимиз керак. Бу борда қандай кечиртириб бўлмайдиغان вазифаларни ҳал этишимиз зарур?

Биринчи — 15 кунлик муддатда комплекс раҳбарлик бўйича эмас, чунки бу ўзини оқламапти, балки экспортга маҳсулот чиқарилган барча корхоналар бўйича ҳаракат дастурини пухта ишлаб чиқиш ва У.Розуқулов раҳбарлигидаги махсус комиссия мажлисида тасдиқлаш керак.

Иккинчи вазифа — 2016 йилда Тошкент шаҳри ва хорижда ўтказилган халқаро sanoат ярмаркаларида жами 7,7 миллиард долларлик маҳсулотни экспорт қилиш бўйича тузилган шартномаларни амалга ошириш зарур.

Россия, Қозоғистон, Туркменистон, Украина ва Беларусь Республикасида, шунингдек, бошқа давлатларда маҳсулот сотишнинг янги бозорларини излаш бўйича бошланган ишларни янада фаол давом эттириш керак. Лекин Болгария билан бу борда яқиндан ҳамкорлик қилиш бўйича берилган топшириқ, афсуски, натижасиз қолди.

Бу ишларга бизнинг хориждаги дипломатик ваколатхоналаримиз ҳам ўз ҳиссасини қўшиши лозим. Бунга Сенат раисининг биринчи ўринбосари С.Сафоев ва ташқи ишлар вазир А.Комилов назоратта олинсин.

Учинчи вазифа — «Ўзтадбиркорэкспорт» ва «Ўзсаноатэкспорт» акциядорлик жамиятлари, шунингдек, Миллий банк ҳузурлидаги Кичик бизнес ва ҳусусий тадбиркорлик субъектларининг экспортини қўллаб-қувватлаш жамғармаси йўналиши бўйича кичик бизнес ва ҳусусий тадбиркорлик субъектлари экспортини билан боғлиқ. Бу борда камида 1 миллиард 500 миллион долларлик экспортни таъминлаш керак.

Тўртинчи вазифа — мева-сабзавот маҳсулотларини экспорт қилиш. Бош вазир ўринбосари З.Мирзаева 15 кун муддатда ўтган йили 650 миллион долларлик мева-сабзавот экспорт қилинмай қолгани сабабларини афрофлика таҳлил қилиб, аниқ таклифлар киритиш топширилади.

Бу борда мамлакатимиздаги мева-сабзавот етиштиришга ихтисослашган 66 та туманининг салоҳияти ва имкониятларини ҳам сўзсиз ҳисобга олиш зарур. Энди ушбу туманлар ҳокимлари, уларнинг ўринбосарлари ва тумандаги барча раҳбарлар прогноз кўрсаткичларига эришиш учун тўғридан-тўғри жавобгардир.

Бош вазир ўринбосари, махсус комиссия раиси У.Розуқулов ва янги департамент бу амалий вазифаларни ҳал этиш учун давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, шунингдек, вилоятлар, шаҳар ва туманлар ҳокимларининг иқтисодиёт ва тадбиркорлик бўйича биринчи ўринбосарлари фаолиятини мувофиқлаштириши шарт.

Мақсуд иккита комплексдаги ишларнинг ҳолатини, шунингдек, Ф.Ибрагимов ва У.Розуқуловнинг шахсий жавобгарлигини танқидий таҳлил қилишга эътиборингизни алоҳида қаратдим. Бунинг сабаби — бу соҳаларга нафақат sanoат, балки бутун иқтисодиёт ривожига ҳал қилувчи ўрин тутайди, деб фоят катта ишонч билан қарашимиз. Уларни ва комплекслар таркибидидаги ташкилотлар раҳбарларини шахсан оғоҳлантирмаман: агар жорий йил биринчи ярим йиллиги якуни бўйича реал натижалар таъминланмасан, сизларга нисбатан қаттиқ чора кўрилади.

Хурматли мажлис иштирокчилари! Маълумки, биз ижтимоий соҳада аҳоли саломатлиги, оналик ва болаликни муҳофиза қилиш, дори воситалари билан ишончли таъминлаш, жисмоний бақувват ва маънавий жиҳатдан соғлом авлодни камол топтириш масалаларига алоҳида устувор аҳамият бермоқдамиз.

Ана шу муҳим соҳаларда қандай муаммолар бор? Бундан илгари ҳам соғлиқни сақлаш вазири лавозимида ишлаган Бош вазир ўринбосари А.Икромовга мурожаат қилиб сўрамоқчиман:

Биринчидан, нима сабабдан ўтган шунча йил мобайнида соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғини, энг аввало, қишлоқ врачлик пунктларини ислоҳ қилиш самарадорлиги таъминланмади? Бугунги кунда уларда 2 минг 500 нафар врач етишмапти, бу масканларни замонавий ускуналар билан жиҳозлаш ва дори воситалари билан таъминлаш даражаси жуда паст;

иккинчидан, диагностика даражаси пастлиги ва врачларнинг малакаси етарли эмаслиги натижасида йилига 30 мингдан зиёд юртдошимиз даволаниш учун хорижий мамлакатларга боришга ва оила бюджетидан катта маблағ сарфлашга мажбур бўлаётганидан сизнинг хабарингиз йўқми?

Учинчидан, сиз қачон тез тиббий ёрдамнинг барча тузилмаларида тартиб ўрнатиб, уларнинг барқарор ишлашини таъминлайсиз? Нима сабабдан улар аксарият ҳолатларда беморларга ҳақиқий тез ёрдам қўрсата олмайдими?

Тўртинчидан, тиббий ходимлари ўртадаги салбий ҳолатларга қачон барҳам берилади? **Бу борда фақатгина ўтган йилнинг ўзида 174 та жиноят иши қўзғатилган.** Соғлиқни сақлаш ходимлари билан яқинда бўлиб ўтган учрашувда туруқхоналардаги таъмагирик билан боғлиқ салбий ҳолатлар тўғрисида сизга ва тизим раҳбарларига алоҳида айтган эдим;

Бешинчидан, сиз нима сабабдан экологиянинг жиддий муаммолари билан етарлича шуғулланмапсиз? Ахир, бу соҳа одамларнинг соғлиғига ва мамлакатимиздаги эпидемиология ҳолатига таъсир қилмайдими?

Олттинчидан, шахсан сиз ва «Дори-дармон» компанияси раҳбари А.Комилов нима сабабдан дорихоналар тармоғида жиддий камчиликларга панжа орасидан қараб, уларни баргараф этиш учун таъсирчан чораларни кўрмапсиз? Ахир, бу соҳада қиммат дориларнинг 45 фоизини импорт дорилар, бунинг усти-

га, нархи ҳаддан ташқари ошириб юборилган дорилар ташкил этади.

Адҳам Илҳомович, сиз раҳбарлик қилаётган комплекснинг яна бир муҳим тармоғи — жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш билан боғлиқ. Албатта, бу соҳада, айниқса, олий маҳорат спорт борасида кейинги йилларда муайян ютуқларимиз бор. Биз улар билан ҳақли равишда фахрланамиз. Лекин охириги Олимпиадада қадратли оғир атлетика, бокс, кураш ва дзюдо бўйича совринли ўринлар эгалланди. Бунинг сабаби нимада?

Сўнгги беш йилда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш, шунингдек, унинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш учун бюджетдан 1 триллион 230 миллиард сўм ажратилган. Бу — Миллий олимпия қўмитаси маблағларидан ташқари.

Бизда болалар спортини, олий спорт маҳорати ва олимпия резервларини ривожлантириш бўйича қудратли база яратилган. Яна қандай база, қўшимча шароитлар ва воситалар керак?

Ана шу муаммолар ичига чуқур кириб бориш зарур. **Шу муносабат билан қуйидаги вазифаларни амалга ошириш талаб этилади:**

биринчи — қишлоқ врачлик пунктлари, юқори технологиялар асосидаги ихтисослашган марказлар ва тез тиббий ёрдам станциялари бўйича мавжуд камчиликларни баргараф этиш ва уларга доир топшириқларни амалга ошириш юзасидан таклифларни ва тегишли ҳужжатлар лойиҳаларини тайёрлашни тезлаштириш зарур;

Иккинчи — врачлар ва тиббиёт ходимлари малакасини ҳам мамлакатимизда, ҳам етакчи хорижий клиникаларда ошириш бўйича таъсирчан тизим яратишга қаратилган комплекс чора-тадбирларни ишлаб чиқиш даркор. Зарур бўлса, уларни моддий рағбатлантириш бўйича таклифлар киритиш керак;

учинчи — 340 номдаги дори воситалари ва тиббий буюмларни чегараланган нарх бўйича сотишсини назорат қилувчи органлар билан бирга қатъий тартибга солиш зарур. **Ҳар бир фуқаро қабул қилаётган қарорларини реал фойда бераётганини сезиши керак.**

Шу билан бирга, ўтган йили сентябрь ойда тасдиқланган 2016-2020 йилларда фармацевтика sanoатини янада ривожлантириш бўйича дастур самарали бажарилишини таъминлаш даркор;

Тўртинчи — қаришлар ва ногиронларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш бўйича тасдиқланган дастурни амалга ошириш алоҳида назоратта олиниши керак. Ҳар бир имтиёз ва ижтимоий ҳимоя чораси ўз асасига етиб бориши даркор;

Бешинчи — Бош вазирнинг биринчи ўринбосари О.Раматов билан биргаликда экология соҳасидаги ишлар аҳолини яқшилаш, энг аввало, жойларда чиқиндилар билан ишлаш соҳасида давлат назоратини кучайтириш бўйича таклифларни яқин вақт ичида тақдим этиш зарур;

Олттинчи — сиз ва шахсан маданият ва спорт ишлари вазири Б.Аҳмедовнинг эътиборини жисмоний тарбия ва спорт соҳасида яратилган қудратли базадан самарали фойдаланиш зарурлигига қаратаман.

«Умид ниҳоллари», «Баркамол авлод» ва Универсиада мусобақалари билан чегаралиб қолиш керак эмас. Иқтисодий ўсиш ва қишлоқ ташла олиш ва тарбиялаш бўйича жиддий селекция ишларини амалга ошириш зарур.

Таъкидлаш керакики, вазир Б.Аҳмедовнинг бугунги мажлисимизга тайёрлаб келган жонсиз ҳисоботи ҳеч қандай танқидга чидамайди. Бу ҳисоботда на таҳлил, на аниқ таклиф бор. Афтдан, айнан шунинг учун ҳам сизнинг маданиятни ривожлантириш соҳасидаги ишларингиз асосан юбилей тадбирларини ўтказиш билан чекланиб қоляпти. Сиз ҳам, ўринбосарларингиз ҳам бу соҳага янгича мазмун киритиб, вазиятни тубдан яқшилашга ҳаракат қилмапсизлар.

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК — ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишлари бағишланган

Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси

Қадрли дўстлар!
Ҳаётнинг ўзи ва ўтган йиллар тажрибаси худудларни комплекс ривожлантиришни ва инфратузилма фаолиятини тубдан ўзгартиришни таъминлашдаги жиддий камчиликларни бартараф этишни талаб қилмоқда. Шу сабабли Вазирлар Маҳкамаси тузилмасида Бош вазирнинг биринчи ўринбосари раҳбарлик қиладиган янги комплекс ва департамент ташкил этилди. Уларнинг бош вазифаси қуйидаги икки йўналиш бўйича барқарор ишлайдиган тизмини ташкил этишдир.

Биринчи — туманлар, шаҳарлар, вилоятлар ва Қорақалпоғистон Республикасидаги кечиктириб бўлмайдиган ва истиқболли вазифаларни амалга ошириш юзасидан ҳокимлик ва тармоқларни бошқариш органларининг куч ва ҳаракатини аниқ мувофиқлаштириш. Мақсад — иқтисодиёт ва ижтимоий соҳадаги, энг муҳими, одамларнинг ҳаёт даражасидаги жиддий тафовутни бартараф этишдир;
Иккинчи — йўл-транспорт, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантириш ва модернизация қилиш бўйича дастурларнинг прогониз параметрларини ишлаб чиқиш ва амалга оширишни назорат қилиш ҳамда уларга эришиш.

Яқиний мақсад — иқтисодиёт тармоқлари учун ишончли инфратузилмани шакллантириш, шаҳар ва қишлоқ аҳолисига қўлай шарт-шароит яратиб беришдир.
О.Раматовнинг эътиборини шахсан ундан ва иккита департаментдан талаб этиладиган қуйидаги вазифаларга қаратаман:

Биринчидан, комплекс таркибига кирадиган барча идораларнинг самарали фаолият юритишини таъминлаш. Паллаларни тақдифларни бериш ва шояма-шоям таркибни қайтартириш ҳақида қарорлар қабул қилиш керак эмас. Яқинда шу сабабларга кўра Оролбўйи муаммоларини ҳал этиш бўйича комплекс дастурни қайтартиришга мажбур бўлиб. Бу каби хатоликлар такрорланмаслиги шарт;

Иккинчидан, 14 та худудда сайловчилар билан учрашувда кўтарилган йирик муаммоларни масалаларни ҳал этишга доир қарорлар лойиҳаларини ишлаб чиқишни яқин вақт ичида якунлаш ва тақдим этиш зарур;

Учинчидан, 2017-2021 йилларга мўлжалланган 12 та ижтимоий ва инфратузилма дастурини амалда бажариш. Шундан 8 та дастур тасдиқланган. Яқин вақт ичида транспорт ва савдо хизмати-ни яхшилаш, автомобиль йўлларини ва ичимлик сув таъминоти тизимини реконструкция қилиш бўйича ҳужжатлар тўпланишни қайта ишлаб чиқиб, тақдим этиш керак.

Кун тартибига Уй-жой ва коммунал хизмат вазириликни ташкил этиш масаласи ҳам турибди. Ана шу лойиҳаларни тасдиқлаш жараёни сиз томонингиздан асоссиз равишда чўзиб юборилди;

Тўртинчидан, мамлакатимиз худудларига салмоқли инвестицияларни киритишга доир муаммоларга алоҳида эътибор қаратиш зарур. Шу сабабли тажриба лойиҳаси тарихида Миллий банк мисолида қуйидаги тизимни жорий этиш бўйича тақдиф киритилган.

Банк инвестиция фаолиятига ўз маблағлари билан бирга, ташқаридан молиялаштириш манбаларини жалб этиш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқиши керак. Банк раҳбари С.Раҳимов бугун ўз тақдифларини бериши лозим.

Бундан ташқари, кечиктириб бўлмайдиган бир қатор ўта муҳим вазифалар бор. Улар орасида Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси тизимини тубдан қайта ташкил этиш, шаҳарсозликнинг эскирган методология ва нормативлари, капитал қурилишдаги номутоаносиблик ва муаммоларни бартараф этиш, шунингдек, лойиҳа институтларининг самарасиз фаолиятини қайта кўриб чиқиш масалалари бор.

Айрим фактларни келтирмайман. Шаҳарсозликни такомиллаштириш бўйича бир қатор ҳужжатлар қабул қилинган бўлса-да, уларнинг қўчқилиги назоратсиз қолган. 2012-2015 йилларда ишлаб чиқилган 18 та шаҳар ва посёлканинг бош режалари ҳалигача тасдиқланмаган.

Қўмита раҳбарияти бундан 3 йил аввал туман архитекторлари фаолиятини такомиллаштириш бўйича кенгашлар ташкил этиш, уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва уларга «Дамас» автомобиллари ажратиш бўйича берилган топшириқлар ижроси устидан назоратни таъминламади.

Лицензияга эга бўлган 850 та лойиҳа ташкилотларининг атиги 147 таси ёки 17 фоизи мамлакатимиз миқёсидаги инвестиция дастурларини амалга оширишга жалб этилган.

Очик тан олимимиз керак, бизнинг энг жиддий камчиликларимиздан бири — замонавий талабларга жавоб берадиган лойиҳа институтларининг йўқлиғидир. Уларнинг моддий-техник базаси ўтган асрнинг 80-йиллари даражасида қолиб кетган. Улар томонидан ахборот технологияларини, замонавий илм-фан, архитектура ва дизайн ютуқларини қўллаш даражаси ҳақида гапирмасга ҳам бўлади.

Шу сабабли ҳаётнинг ўзи ҳар бир вилоятда бир-иккита замонавий лойиҳа институтини ташкил этишни талаб этмоқда.

Давлат маблағлари ва ресурслари талон-тарож қилинмоқда. Ўтган йили инспекциялар томонидан пудрат ишлари ҳажми 4 миллиард 700 миллион сўмга камайтирилган. 24 мингта лойиҳа экспертизадан ўтказилганида уларнинг нархи 1 триллион 500 миллиард сўмга камайтирилган.

Савол: Бундай жиддий камчиликларни Б.Зокоров ва унинг биринчи ўринбосари А.Тўхтаев билмаймиди? Нима сабабдан сиз иккитани фақатгина айрим объектлар билан чеклаиб, кўрсатилган муаммоларнинг ичига кириш ва уларни ечишга умуман эътибор бермайсиз?

Бутун тизимни тубдан қайта ташкил этиш бўйича 20 кун муддатда аниқ тақдифларни киритиш керак.

Бизни йўл қурилишдаги ишлар аҳоли ҳам қониқтирамайди. Молия вазирилик ва унинг йўл жамғармаси айби билан маблағларнинг кескин етишмаслиги доим сезилиб турибди. Битумни барқарор етказиб бериш масаласи ҳал этилмаган. Ўғирликлар тугамайпти. Кадрлар қўнимсизлиги юқори.

Ўтган йили «Ўзкоммунхизмат» агентлиги ва «Ўзқурилишматериаллари» акциядорлик жамияти раҳбариятини алмаштирдик. Бироқ бу ташкилотларнинг янги раҳбарлари — И.Маҳкамов ва Б.Зарипов зарур даражада ташаббус кўрсатмапти.

Умид қиламанки, О.Раматов ва бошқа раҳбарлар ўз ҳисоботида ана шу саволларга аниқ жавоб беришади. Шу йил бошида жорий қилинган ҳукумат аъзоларининг Президентга ҳисобот бериш тартибидоирасида бошқа раҳбарлар билан ҳам албатта учрашаман. Бунга барча раҳбар ходимлар ва худудлар ҳокимлари пухта тайёргарлик қўришини сўрайман.

Жойлардаги аҳолининг жиддийлиги ва оғирлигидан келиб чиққан ҳолда, О.Раматовни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари лавозимига тайинладик ва унга шу оғир участкани топширдик. Шунинг учун Бош вазирнинг барча ўринбосарлари, ҳокимлар, вазирилик ва идоралар раҳбарлари ўз саъй-ҳаракатини бирлаштириб, унга ёрдамчи бўлиб фаол кўмак бермасга, қутилган натижага эришиш қийин бўлади.

Агар жойларда инфратузилма ва ижтимоий объектларда ўта ачинарли аҳволга дуч келсангиз, мавжуд ҳолати улардан кўра яхшироқ бўлган объектлар ўрнига ана шу ёмон аҳволдаги объектларни киритиш йўли билан, О.Раматов, сизга тасдиқланган манзилли дастурларга ўзгартириш киритиш ҳуқуқи берилади. Буни барча раҳбарлар билиб олсин.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!
Барчамиз сўзсиз тушунамиз, иқтисодий ислохотлар ва ижтимоий ўзгаришларни муваффақиятли амалга ошириш энг аввало иқтисодий ва молиявий органларнинг фаолияти самаралорлигига боғлиқдир. Улар яқин ва узоқ истиқболга мўлжалланган, мамлакатимиз иқтисодий қураётини мустаҳкамлашга доир стратегик вазифаларни нафақат ишлаб чиқиши, балки амалга оширишни таъминлаши зарур.

Бундан бир неча йил олдин ҳукумат мажлисида Иқтисодиёт вазирилик ва унинг

собиқ раҳбари Р.Фуломовнинг фаолияти қаттиқ танқид қилинган эди. Иқтисодиёт вазирилиги мамлакатимиздаги бошқа вазирилик ва идоралар учун ҳаракатлантирувчи куч, яъни локомотив вазифасини бажара олмаётгани таъкидланган эди. Афсуски, бугун очик айтиш керак, ана шу вазифа ҳалигача бажарилмади.

Аниқ далил ва муаммоларга мурожаат қиламан.

Биринчи — ислохотларнинг қай даражада самара бераётганини кўрсатадиган мақсадли дастурларни амалга ошириш натижалорлиги. Булар қаторида саноят ва бошқа тармоқларни ривожлантиришнинг қуйидаги иқтисодий ва молиявий кўрсаткичларини келтириши мумкин: ишлаб чиқариш қувватларининг аҳволи, харажатларни ва таннархни пасайтириш, маҳаллийлаштириш ва рентабеллик даражасини, маҳсулот рақобатдошлигини сўзсиз ошириш.

Тармоқлар бўйича таннарх ўртача 10 фоизга қисқартирилган бўлса-да, нимёва энгил саноят, автомобилсозлик, қурилиш материаллари ва бошқа бир қатор тармоқларнинг айрим маҳсулотлари қимматлиги сабабли ташқи бозорларда рақобатдош бўла олмапти. Айрим корхоналар зарар билан ишламоқда.

Маҳаллийлаштириш дастурини шакллантиришнинг аввалги усуллари эскирди. Экспортни прогноз қилиш билан бирга, импортни пухта ва синхизлаб прогноз қилмаслигимизни қандай тушуниш мумкин?

Фақат ўтган йилнинг ўзида мамлакатимизда маҳаллийлаштирилган қарийб 400 миллион долларлик маҳсулот негдан импорт қилинган. Айниқса, «Ўзбекэнерго», «Ўзқурилишматериаллари» акциядорлик жамиятлари, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Ўзфарм-санаят» концерни бунга берилиб кетган.

Энди, ҳурматли Галина Каримовна, бундан кейин ҳар ой, ҳар чорак якуни билан, мавжуд аҳволни чуқур таҳлил қилган ҳолда, таннархни ва импортни қисқартириш, маҳаллийлаштириш даражасини ошириш бўйича ҳужалик бирлашмалар ва ҳокимликлар томонидан амалга оширилаётган ишлар тўғрисида Президентга шаҳсан маълумот киритасиз.

Бу маълумотномада чуқур таҳлил, қўрилаётган ёки қўрилмаётган чоралар ёритилиши, шунингдек, аниқ тақдифлар берилиши керак. Айрим раҳбарларнинг чидирмасига ўйнаш даври ўтди энди. Шу асосда ҳар ойда бир марта Президент раҳбарлигида селектор йиғилиши ўтказилса ва тегишлича баҳо берилади.

Ўз вақтида, Галина Каримовна, шахсан сиз ва жаноб Э.Ганиев эркин иқтисодий зоналар ташкил этишни тақдиф этган эдингиз. Бу — яхши ташаббус, лекин у охиригача аниқ ҳаракатлар билан мустаҳкамланмади.

Исбот тарихида «Навой» эркин иқтисодий зонаси бўйича маълумотларни келтираман. Ўтган 8 йил мобайнида бу ерда атиги 24 та лойиҳа амалга оширилиб, уларда тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар улуши жуда паст ва атиги 900 та одам ишга жойлаштирилган. Ўтган йили эса маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 24 фоизга пасайган.

Принципиал жиҳатдан янги асосларда «Ургут», «Ғиждувон», «Қўқон» ва «Ҳазорасп» эркин иқтисодий зоналарини ташкил этиш бўйича кун кеча Фармон қабул қилинди. Ўтган йиллардаги хатоларни яна такрорлашга энди йўл қўйиб бўлмайди.

Бундан деярли 10 йил олдин Иқтисодиёт вазириликнинг собиқ раҳбарияти мева-сабзавот балансини ишлаб чиқмаслигини ва тасдиқламаслигини қатъий тақдиф этган эди. Бу нимага олиб келиши мумкинлигини, энг аввало, ички истеъмол бозорига таъсири қандай бўлишини биз бутун бошқалар мисолида кўриб турибмиз. Бунинг устига, валюта балансининг муҳим тушум манбаидан ажралган бўлар эдик.

Хорижий инвестицияларни, биринчи навбатда, тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб этиш бўйича ишлар қандай аҳволда экани танқидий таҳлил талаб этади. Бундай инвестицияларнинг улushi 30 фоизга тушиб қолган.

Халқаро молия институтларининг кредитлари, айниқса, лойиҳалар буюртмачилари бўлмиш Республика йўл жамғармаси ва «Ўзкоммунхизмат» агентлиги томонидан самарасиз ишлатилмоқда. Чунки уларнинг фаолиятида тизим, назорат ва масъулият йўқ.

Лойиҳаларни экспертиза қилиш ва тендерларни ўтказиш бюрократлашиб кетгани энг асосий тўсиқлардан бири ҳисобланади. Лойиҳаларнинг техник-иқтисодий асослашининг экспертиза қилиш агентлиги ташкил этилганидан кейин ҳам сезиларли ўзгариш ва натижалар йўқ. Агентлик раҳбари Ш.Ҳошимова ташаббус етишмайди.

Ушбу масалага доир ҳукуматнинг 110-қарори ишлагандан, таъбир жоиз бўлса, жойида тошдек қолиб қолган ва ўн йилдан буён қайта кўриб чиқилгани йўқ. Бундан экспертиза органларининг айрим қўли эгри раҳбарлари ва мутахассислари усталлик билан нопок мақсадларда фойдаланмоқда.

Сиздан, Галина Каримовна, 15 кун муддатда ушбу қарорга ўзгартиш киритиш бўйича тақдиф киритишни сўрайман.

Маҳаллий вазифаларнинг айби билан мамлакатимиз худудларига хорижий инвестицияларни жалб этиш ўта қоникарсиз аҳволда қолмоқда.

Биргина мисол келтираман. Қашқадарё, Наманган, Сурхондарё вилоятларида атиги 18 та лойиҳани амалга оширишга 55 миллион доллар ёки ҳар бир лойиҳага ўртача 3 миллион доллардан хорижий инвестиция жалб этилган.

Ана шу худудларнинг санояти ва инфратузилмасини ривожлантириш бўйича мамлакат Президенти томонидан тасдиқланган маҳсулот дастурларамалга оширилаётган бир шароитда бу албатта етарли эмас.

Шунинг учун вилоят ҳокимлари ҳар чорак якунига кўра тижорат банклари билан биргаликда хорижий инвестицияларни олиб кириш бўйича ишларнинг қандай аҳволда экани тўғрисида шахсан Президентга ахборотнома киритади. Буни Давлат маслаҳатчиси У.Исмоилов алоҳида назоратга олсин.

Юқорида зикр этилган масалаларнинг барчаси Иқтисодиёт вазирилиги ва унинг раҳбарияти вазифасига кирмайди.
«Биз ишлаб чиқдик ва тасдиқладик, энди сизлар амалга ошириш ва натижага умид қилишга мажбурсиз» деган кайфият билан яшаб, уни одат қилиб олиш мумкин эмас. «Бизнинг қароримиз — энг юқори босқичдаги ҳақиқат ва қонун» деган яроқсиз, қўштирноқ ичидига «принцип»га асоссиз равишда таяниш ва амал қилиш мумкин эмас.

Шу муносабат билан Бош вазир А.Ариповдан вазириликнинг бутун тизимини қайта ташкил этишни таъминлайдиган ҳужжатлар тўпланишни ишлаб чиқишни ва тақдим этишни тезлаштиришни сўрайман. Бундан унинг таркибий тузилмасига ҳокимликларнинг тугатилган Ингма бошқармалари ва иқтисодиёт бўлимларини киритишни назарда тутиш керак.

Бироқ энг асосийси — Иқтисодиёт вазириликнинг вазифа ва функцияларини тубдан қайта кўриб чиқиш зарур. Бунда ушбу ташкилотнинг энг муҳим вазифаси сифатида вазирилик, унинг раҳбарияти, жумладан, шахсан вазирилик якуний натижалар, шунингдек, тақдиф этилаётган концепциялар, дастурлар ва улар бўйича қабул қилинган қарорларнинг иқтисодий ва ижтимоий оқибатлари учун жавобгарлиги белгиланиши лозим. **Ҳукумат ушбу тақдифнинг ҳуқуқий асосларини Қонунчилик палатаси ва Сенат билан бирга пухта ўрганиб чиқсин.**

Солиқ-бюджет снiсатига қатъий амал қилиш, давлатнинг ижтимоий мажбуриятларини бажариш, иш ҳақи, пенсия, нафақа ва стипендиялар ҳажми, йирик инвестиция лойиҳалари ва мамлакат мулофаа қобилиятини мустаҳкамлашни молиялаштириш — ушбу энг муҳим вазифаларни амалга ошириш, аввало, **Молия вазирилик ва шахсан вазирилик** фаолияти самаралорлиги билан белгиланади.

Мажлисимиз иштирокчиларига мурожаат қилар эканман, қуйидаги саволларни беришни зарур, деб ҳисоблайман. Ушбу масалалар қай даражада самарали ҳал этилмоқда?

Нима сабабдан Молия вазириликнинг низоми 1992 йилда тасдиқланган бўлса-да, 25 йилдан буён асосий вазифа ва функциялари тубдан қайта кўриб чиқилмаган? Ахир, ислохотлар вазирилик ва унинг раҳбарлигига тааллуқли эмасми? Нима сабабдан вазирилик ўзига юқлатилган энг муҳим вазифаларни самарали бажаришни, иқтисодиёт ва ижтимоий соҳанинг молиявий барқарорлигини мустаҳкамлашни таъминламаяпти? Ахир, вазирилик таркибидан 16 мингдан ортиқ ходим ишлайди, ҳалдан ташқари кенгайиб кетган марказий аппарат, ҳудудий органлар, Ғазначилик, Назорат-тафтиш бошқармаси, Пенсия жамғармаси ва яна 4 та махсус жамғарма мавжуд. Уларни сақлаш учун бюджетдан ҳар йили 350 миллиард сўм харажат қилинади.

Энг муҳим дастурлар, лойиҳа ва вазифалар бўйича қабул қилинган айрим қарорлар ёки умуман реал молиялаштириш манбалари билан таъминланмаган, ёки қолдиқ принцили бўйича молиялаштирилади. Нима сабабдан тўлов интизоми оқсайти?

Жами 18 триллион сўмлик дебитор қарздорликдан 11 триллион сўми ёки 60 фоизи охириги 3 йил мобайнида чўзилиб келяпти.

Нима учун ушбу муаммо билан Муддати ўтган қарздорликни қисқартириш комиссиясига бошчилиқ қиладиган молия вазири ва Марказий банк раиси жиддий шугулланмаяпти?

Нима сабабдан пластик карточкаларни муомалага киритишдан илгари барча механизмлар пухта ишлаб чиқилмаган? Нима учун қўлаб ташкилотлар, энг аввало, бюджет ташкилотлари, ҳокимлари — ўқитувчилар, врачлар, хизматчилар ва ҳатто пенсионерлар, айрим амалдорларнинг қўштирноқ ичидига «янгилик»ларидан қийналиши керак?

Албатта, Давлат бюджети ўлчовсиз эмас, маблағларни қаттиқ тежаш, белгиланган мақсад учун ва оқилона ишлатишни таъминлаш зарур. Бу — ҳаммага равшан ва рад этиб бўлмайдиган ҳақиқат.

Шундай экан, нима учун Ғазначилик ва Назорат-тафтиш бошқармасининг аппаратлари ҳалдан ташқари кенгайиб кетган? Уларда жами 4 минг нафар ходим ишлайди ва уларнинг харажати ғайи-та 90 миллиард сўм давлат маблағи сарфланади. Ана шу тузилмалар раҳбар ва ҳодимлари шундай тасаввур билан яшамоқдаки, уларнинг вазифаси гўё фақатгина назорат қилиш ва бошқаларни жазолаштириш.

Лекин фақат қамчи ва қилич билан ижобий натижаларга эришиб бўладими? Бу — нафақат хато фикр, балки чуқур янгилиш, деб ҳисоблайман. Бу борда профилактика ишларини ким самарали олиб боради?

Ўтган йилнинг ўзида 22 мингта ташкилотда жами 200 миллиард сўмлик ўзлаштириш ва маблағларни бошқа мақсадлар учун сарфлаш ҳолатлари аниқланган. Уларнинг асосий қисми ижтимоий соҳа ташкилотларига тўғри келади. Ана шу камчиликларни бартараф этиш тегишли вазириликлар раҳбарлари билан бирга молия вазириликнинг биринчи ўринбосари этиб тайинланган Ж.Қўқоровнинг фаол иш йўналиши бўлиб қўлиши керак.

Ҳисоб палатаси (К.Акмалов)дан бир ой муддатда Давлат бюджети маблағларини нафақат самарали ва мақсадли ишлатилишини ҳар тарафлама ўрганишни, балки, биринчидан, раҳбарларнинг шахсий жавобгарлиги чоралари бўйича, иккинчидан, аллақачон вақти келган масалаларни ҳал этишга доир тақдифларни киритишни сўрайман.

Молия вазирилик, унинг таркибий тузилмаси ва аппаратининг иш юритиш шакли ва усуллари алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Ҳукуматнинг аксарият топшириқлари белгиланган муддатларни қўпол равишда бузган ҳолда бажарилмоқда, иш сифати ҳам аксарият ҳолатларда оқсамоқда. Шунга қарамастан, бу тузилмалар раҳбарларининг ўзига бўлган ишончи осмон қадар баланд.

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК — ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий яқунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси

Нима учун бошқа идоралар раҳбарлари давлатнинг аниқ муаммоларини ҳал этиш бўйича малакали тавсия олиш ўрнига, доимо қоғозбозлик ва сансалорлик ҳолатлари, шунингдек, айрим вазир ўринбосарларнинг баданд димоғлиги ва қайсарлиги билан тўқнашни керак?

Ниҳоят, нима сабабдан баъзан инсон кадр-қиммати ерга урилади, бунга ким ҳуқуқ берган? Нима учун Бош вазир ўринбосари ёки ҳукумат аъзоси қабулхонада соатлаб кутиб ўтириши керак? Нима учун Вазирлар Маҳкамасининг тармоқ департаменти мудирни жиддий масалалар бўйича юзаки презентация ўтказишнинг кунлаб ва ҳафталаб кутали, кейин эса ҳужжат қайта ишлашга қайтарилади? Ва нима сабабдан бу жараёнларнинг барчасини штабдаги ёрдамчи эмас, балки чаласавод ва беандиша қабулхона инспектори белгилайди?

Уйлайманки, ана шу оддий бўлмаган ва муҳим саволларга аниқ ва равшан жавоб топиш вақти келди. Шу муносабат билан Бош вазир А.Ариповга ва янги вазир Б.Хўжаевга бир ой муддатда Молия вазирлигининг ташкилий тузилмаси, унинг вази фа ва функцияларини тубдан қайта кўриб чиқиш бўйича аниқ тақлифлар киритиш топширилади.

Қадрлар билан ишлаш ҳолатини ҳам танқидий таҳлил қилиш зарур. Уйлайманки, молия органларининг бутун тизимидаги раҳбар ва ходимларни аттестациядан ўтказиш керак.

Ҳақиқий факт шундан иборатки, агар Р.Азимова ана шу жиддий камчилик ва муаммоларни кўриш хоҳини бўлганда, уларни қескин бартараф этиш бўйича зарур ташаббус кўрсатганда, биз бутун иқтисодий ва молиявий соҳаларда бундан ҳам юқори натижаларга эришган бўлар эдик.

Тарқор айтган, фақатгина «ғалаба рапортлари» билан, шунингдек, муаммоларга умуман алоқаси йўқ, ўз орзу-истағидига маъхум нарсаларни ҳақиқат деб кўрсатадиган шахслар томонидан тайёрланган ахборотномалар билан чекланиб қолиш мумкин эмас.

Ҳақиқат эса ҳизмат вазирангизга кўра сиз шахсан жавоб берадиган куйидаги жиддий муаммоларга ўз ақсини топган.

Биринчи — иқтисодиёт ўсишининг юқори суръатлари ва инвестиция ресурсларига ўсиб бораётган талабни қаноатлантириш бир-бирига мувофиқ эмас.

Иккинчи — нақд ва нақдсиз шаклдаги ҳисоб-китобларда фарқ мавжудлиги.

Учинчи — ҳудудларни барқарор ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни молиялаштириш учун маҳаллий бюджетларнинг маблағлари етарли эмаслиги. Сиз бу очик-ойдин фактларни инкор қилмайсиз, деб уйлайман. Сиздан реал тақлифларни кутаман.

Макроиктисодиёт комплекс таркибига кирувчи бошқарув органларининг самарали ишлаши ва уларга раҳбарлик қилиш талаб даражасида таъминланмапти. Шу муносабат билан шахсан сизга куйидагилар топширилади:

Биринчи — Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги ўзининг вази фа ва функцияларини самарали ва тўлиқ ҳажмда бажариши? Унинг раҳбарлари Э.Ғаниев ва Ш.Тўлағанов-чи? Бу — принципиал савол. Ушбу вазирликнинг 163 та мутахассис ишлаётган марказий аппарати ва ҳудудий бўлиналари нима билан машғул?

Бош вазирга 10 кун ичида аллақачон ҳал этиш вақти келган ушбу саволлар бўйича тақлифлар киритиш юкланади;

иккинчи — Меҳнат вазирлиги ва унинг раҳбари А.Абдуҳакимов фаолияти самардорлигини тубдан қайта кўриб чиқиш зарур.

Юртимизда йилга 1,5 миллион одамни ишга joyлаштиришга эҳтиёж бўлса, ўтган йили Бандаликка кўмаклашиш марказлари атиги 248 минг кишини ёки 16,5 фоизини ишга joyлаштирган. Бунинг асосий сабаблари иш фаолиятига эскирган шакл ва усуллар ҳамда бандлик муаммоларини ҳал этишдаги расмийлик билан боғлиқ.

Айниқса, касб-хунар коллежлари битирувчиларини ишга joyлаштириш

бўйича уч томонлама шартномаларни амалга ошириш борасида кўплаб қўшиб ёзиш ҳолатлари бартараф этилмаган.

Ана шу муаммоларга барҳам бериш бутун Макроиктисодиёт комплекс ва шахсан меҳнат вазирининг биринчи даражали вазифасига айланиши керак.

Сизга, Рустам Солиқович, 15 кун муддатда ушбу ишга барча иқтисодий ва молиявий органлар, банк муассасалари ва ўрта махсус, касб-хунар таълими марказининг ҳудудий бўлиналари ходимларини, шунингдек, барча бўғиндаги ҳокимлар ўринбосарларини жалб этишни назарда тутадиган, принципиал жиҳатдан янги, таъсирчан механизмни жорий этиш юзасидан аниқ тақлифлар киритишни топшираман.

Аниқ бир мисол билан ушбу муаммонини ҳал этишнинг реал йўлини айтмоқчиман. Андижон вилоятининг аҳоли зич joyлашган Олтінқул туманида 7 та касб-хунар коллежи бор, уларни бу йил турли мутахассисликлар бўйича 2 минг 300 нафар битирувчи тамомлайди. Туман ҳудудида 714 та ҳўжалик юритувчи субъект, жумладан, саноатда — 371 та субъект, қурилишда — 167 та субъект, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳасида — 156 та субъект ва бошқа ташкилотлар фаолият кўрсатади.

Тумандаги ҳар бир ҳўжалик субъектига ўртача 3 нафар битирувчи тўғри келади.

Туманда бюджетдан ойлик оладиган иқтисодий комплекс ташкилотларидаги жами 400 нафар ходим ушбу корхоналарнинг самарали ишлашига амалий ёрдам берса, масалан, қимматли кредит, яна қимга хомашё ёки малакали маслаҳат билан кўмаклашса, бу ишни бемалол бажарса бўлади. Агар ана шу 400 нафар одам ойига биттадан иш ўрни ташкил этишга кўмаклашса, бир йилда 4 минг 800 та янги иш joyига эга бўлиш мумкин.

Бугуннинг ўзида ҳар бир битирувчинини аниқ бир ташкилотга бириктиришни таъминлаш билан бирга, унинг бўлажак иш joyи, иш ҳақи ва ижтимоий шароитларини аниқ белгилаш зарур.

Буларнинг муносабини ҳуқуқий ҳужжатлар билан мустақамлаш ва энг асосийси, ҳўжалик юритувчи субъект раҳбарининг нафақат мажбуриятини, балки шахсий масъулиятини ҳам белгилаш зарур.

Фақат шундай йўл билан биз давлатнинг ўқувчилар ва уларнинг ота-оналари олдигаги мажбуриятини бажаришимиз мумкин. Худди шундай амалиётни республика олий таълим муассасалари битирувчилари бўйича ҳам ишлаб чиқиш ва жорий этиш даркор.

Навбатдаги муҳим вази фа — бу бандлик масаласини ҳал қилишнинг бутун тизимини тубдан ўзгартириш бўйича комплекс раҳбарияти, ҳокимлар ва уларнинг биринчи ўринбосарлари шахсий масъулиятини оширишдан иборат. Шу масала бўйича қуйидаги тақлифларни киритаман.

Биринчидан, ҳокимлар янги иш ўринлари яратиш юзасидан тасдиқланган кўрсаткичларни, ҳар ой якунига кўра бажарилишини таъминлаган тақдирда, уларнинг иш ҳақига 15 фоиз қўшимча қўшиб билан рағбатлантирилади. Ана шу кўрсаткичлар бажарилиши таъминланмаса, аксинча, уларнинг иш ҳақидан 15 фоиз ўшлаб қолинади.

Иккинчидан, мазкур йўналиш учун бевоcита жавоб берадиган ҳокимларнинг биринчи ўринбосарлари ҳам шунга мос равишда иш ҳақининг 20 фоизи миқдорда ё рағбатлантирилади, ё жазоланади. Бу тартиб вилоят, туман ва шаҳарларнинг иқтисодий комплекслари барча раҳбарларига нисбатан ҳам қўлланади.

Шунинг учун Бош вазир А.Ариповга, Бош вазир ўринбосари Р.Азимовага 15 кунлик муддатда иш joyлари ташкил этишни моддий рағбатлантиришга доир тақлиф этилаётган ушбу тизимни шу йилнинг 1 мартдан бошлаб амалиётга жорий этиш тўғрисида Вазирлар Маҳкамасининг пухта ишланган қарорини қабул қилишни топшираман.

Учинчи — биз бугун Давлат рақобат қўмитасининг раиси Д.Хилоятовдан шахсан сиз ва қўмитанинг бўлиналари хусусийлаштириш жараёнида пировард

натижани нима учун назорат қилмайсиз ёки таъминламайсиз, деган саволга жавоб беришни қатъий талаб қилишга ҳақимиз.

Сиз нима учун ушбу муаммоларни амалда ҳал этиш ўрнига менга ўзингизнинг ҳеч қандай натижа бермаган ва бермайдиган хорижий хизмат сафарларингиз ва «тақлимот»ларингиз тўғрисида оғиз кўлтириб ахборот берасиз?

Бугун давлат бюджети ҳисобидан катта маблағларни харажат қилиб, хорижага хизмат сафарига бориб келаётган раҳбарлар ва ишчи гуруҳлардан сўрашга ҳақимиз: қани сизлар оғиз тўлдириб, қоғозга чиройли қилиб ёзиб берган натижалар, қани инвестор ва инвестициялар?

Сиз бу ишларга мутасадди давлат қўмитасининг раҳбари бўлиб, бундай натижаларни қимдан талаб қиласиз? Биргина Корея Республикасига корхоналарни сотамиз, инвестициялар олиб келамиз, деб ташкил этган бир нечта бизнес форумларингиз натижа бердим, қани ваъдалар?

Агар сизлар хорижий сафарларга сарф қилган харажатларни ҳисоб-китоб қилсақ, шу пулнинг ўзига иккита йирик корхонани сотиб ола бўларди.

«Ноль» қиймати бўйича 1 минг 27 та объект сотилган. Албатта, бу яхши, бироқ нима учун уларнинг кўпчилиги, баъзиларини ҳисобга олмганда, ишга туширилмаган ва района ҳолида ётди?

Биз уларнинг ўрнига нимани ташкил этидик, қандай қувватлар ва ишлаб чиқаришлар барпо этилди, қанча одам иш билан банд? Нима учун сотилиши лозим бўлган 119 та акциядорлик жамоатлидан фақат ярмининг 15 фоизлик улуши хорижий инвесторларга сотилган?

Давлат мулк талон-тароҳ қилингани учун бугун ким шахсан жавоб бериши керак? Сўзсиз ва биринчи навбатда сиз, қўмита раиси сифатида жавоб беришингиз шарт.

Сиз олдинги раҳбарларнинг ҳатоларини такорраб, суэскашлик қилиб ва фақат статистика билан шуғулланиб асосий бўлини — мамлакатнинг ва халқнинг бойлигига эҳтиёткорлик билан муносабатда бўлишни бий берасиз.

Сизга охириги марта, комплекс раҳбари ва Давлат маслаҳатчиси О.Муродов билан биргаликда, Олий Мажлис билан ўзаро ҳамкорликда 20 кун муддатда, биринчидан, ушбу муаммо масалаларини бартараф этишни, иккинчидан, сотилган ва сотиб олинган давлат мулкнинг ишламаслиги, ундан самарасиз фойдаланилган ёки талон-тароҳ қилингани учун раҳбарлар ва мансабдор шахсларнинг ҳуқуқий мажбурият ва масъулиятини пухта ишлаб чиқишни назарда тутадиган комплекс аниқ чора-тадбирларни тақдим этишни топшираман.

Давлат статистика қўмитаси раҳбариятининг фаолияти ҳам эскича ёндашувлар бартараф этилмаган. Уларнинг иш усули, ҳисоб-китоблари ва маълумотлари амалий ва тезкор чора-тадбирлар кўришни талаб этидиган камчилик ва муаммоларнинг сабабларини тўлиқ очиб бермайпти.

Охириги йилларда туризмдек муҳим соҳа комплекс раҳбарининг зарур даражадаги эътиборидан четда қолиб кетди. Бу хатони сўзсиз ва энг муҳими, натижа-ли равишда тўғрилаш керак. Биз ҳозир фақат туризмни ривожлантириш билан шуғуллангани тузилмага доир масалаларни тасдиқладик.

Бу чоралар туризмнинг Ўзбекистон иқтисодиёти ривожига қўшадиган ҳиссасини ошириш, тарихий ва маданий қадриятларимизни тарғиб қилиш, шунингдек, валюта захираларини тўлдириб бўйича аниқ чора-тадбирлар билан кучайтирилиши зарур. Бу вази фа қал ҳал қилиш учун 1 ой муддат берилади.

Ушбу муаммолар кўп жиҳатдан вазиликлар, ҳўжалик бирлашмалари ва ҳокимликларнинг иқтисодий тузилмалари билан тизимли ишлар йўлга қўйилмагани натижасидир.

Ахир, қачондир ва қимдир труппорларнинг дардини эшитганим? Улар қандай масалалар билан шуғулланипти, қандай муаммоларга тўқнаш келяпти? Уларга аниқ профессионал ёрдам кўрсатиш ҳақида умуман гапирмасам ҳам бўлади.

Тақдим этилган ҳисоботларда зарур саволларга умуман жавоб йўқ. Биринчи — қанча одам меҳнат қиляпти? Иккинчи — ҳудудларда ислоҳотларни амалга ошириш бўйича муаммолар билан ким шуғулланипти: менежерми ёки иқтисодиётдан умуман узоқ одамларми? Яна бир бор комплекс раҳбарига ушбу муаммо билан яқиндан шуғулланишни топшираман. Фақат энди талаб қаттиқ бўлади.

Комплекс раҳбари Р.Азимов, тегши-ли тузилма ва ҳокимликларнинг жиддий ва кундалик эътиборини талаб қиладиган яна бир муҳим йўналиш бор. Бу — хусусий мулк ва тадбиркорликни янада ривожлантириш ва уларнинг таъсирчан химиясини таъминлашдир.

Тадбиркорлар билан шахсан учра-шишга сизларга нима халақит беради? Албатта, бу учрашувларда сизларга ёқмайдиган саволлар берилиши табиий.

Тадбиркорлар билан бўлиб ўтган учрашувларда шахсан ўзим шунга қаттиқ ишонч ҳосил қилдимки, бундай саволларни беришга уларнинг тўлиқ ва қонуний ҳуқуқи бор.

Бу ҳуқуқни улар турли маълумотнома, рухсатнома ва сертификатлар, кредит олишда неча кунлар навбатда туриш, ноқонуний текширувлар, бой берилган иқтисодий ва молиявий фойда ҳисобидан қўлга киритган.

Шу билан бирга, тадбиркорларнинг кўпчилиги ҳақиқий фуқаролик позиция-сига туриб, етим болалар ва ночор оилаларга, маҳаллалар ва ижтимоий соҳа муассасаларига бегараз ёрдам бермоқда.

Бунинг эвазига улар нима олияпти? Биринчиси — фақат кўркув, яна текширишни ва сизгва олишни бошлашди, эркин меҳнат қилишга, оилани, бола-чақамни боқишга яна имконият бермайдилар, деган кўркув. Шу сабабли улар ўз ишида камчилиги ва қонунизарлик ҳолати бўлмаса ҳам турли даражадаги амалдорлар билан «келишиб олишга» мажбур бўлмақда.

Уйлайманки, буларнинг барчасидан сиз, Рустам Солиқович, танқидий ҳулоса чиқарасиз ва жорий йил якуни бўйича ҳукумат мажлисида реал натижалар билан ҳисобот берасиз.

Хурматли дўстлар!

2016 йилда қишлоқ ҳўжалигида иқтисодий ислоҳотларини ва таркибий ўзгаришларни янада чуқурлаштириш бўйича тизимли ишлар давом эттирилди.

Шу билан бирга, 2016 йил учун белги-ланган прогноз кўрсаткичлар ва устувор вази фа вази фа бажарилиши таъминла-маган айрим раҳбарларга бугун ҳукумат мажлисида алоҳида баҳо беришни зарур, деб ҳисоблайман.

Биринчи — бу ер майдонларини оптималлаштиришдаги камчиликлар. Тошкент, Наманган, Жиззах, Сурхондарё ва Қашқадар вилоятларида бу жараён талаб даражасида ўтказилмаган.

Халқ депутатлари туман Кенгашилари томонидан фермер ҳўжалиklarини ташкил этиш бўйича номзодлар танлашда жиддий хатоларга йўл қўйилган.

Иккинчи — айрим фермер ҳўжалиklar етарлича айланма маблағлар, зарур техника ва бошқа моддий-техник ресурсларга эга эмас. Бу қишлоқ ҳўжалиги экинларнинг ҳосилдорлигига, шартнома мажбуриятлари бажарилишига ва фермер ҳўжалиklarининг рентабеллигига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Учинчи — ишлар етарли даражада ташкил этилмагани ва айрим раҳбарларнинг, жумладан, Сурхондарё, Сирдарё, Жиззах ва Бухоро вилоятлари собиқ ҳокимларининг шахсий масъулиятсизлиги сабабли бир қатор туманлар ва фермер ҳўжалиklarнида кутилган даражада пахта ҳосили олинмади.

Косонсой, Ангор, Музработ, Қизир-қик, Шеробод, Қуйи Чирчиқ, Қўштепа туманларида пахта сочиш бўйича шартнома мажбуриятлари 60-65 фоиз даражасида қолиб кетган. Зарбдор, Пахтакор, Арнасой, Мирзаобод, Ховос, Сардоба, Гулистон, Чуст ва Бекобод туманларида давлат захираси учун галла етказиб бериш мажбуриятлари бажарилмаган.

Ана шу фактларнинг ҳар бири бўйича мажлис баёнида принципиал ва қатъий баҳо бериш зарур.

2017 йилда қишлоқ ва сув ҳўжалиги вази фа вази фа, компаниялар ва бошқа идоралар, шунингдек, барча бўғиндаги ҳокимликлар қуйидаги стратегик муҳим вази фа вази фа амалга ошириши шарт:

Биринчи — экин майдонлари ва экинлар таркибини оптималлаштириш, илғор агротехнологияларни жорий этиш ва ҳосилдорликни ошириш, мева-сабзавот ва узум етиштиришни кўпайтириш; **иккинчи** — фермер ҳўжалиklarининг молиявий-иқтисодий ҳолатини мустақамлаш. Охириги 10 йил мобайнида минерал ўғитлар, ёқилги-мойлаш матери-аллари ва уруғлик нархининг ўсиши билан пахта хомашёси ва галлани харид қилиш нархлари ўсиши ўртасида кескин фарқ борлиги кузатилмақда;

учинчи — ўтган йилларда Молия вази фа вази фа ва унинг ҳузуридаги Жамғарма раҳбарияти томонидан шакллантирилган, агротехника тадбирларини молиялаштиришда ижобий натижа бермаётган ва мутлақо чала тизимга барҳам бериш зарур.

Неча йилдан бери савол бераман: агарки қишлоқ ҳўжалиги маъсулиятсиз-ларча ёндашув асосида молиялаштири-ладиган бўлса, давлат хариди учун маҳ-сулотни қандай етиштириш мумкин? Бу саволга ҳалигача аниқ жавоб йўқ. Нима сабабдан?

Жорий йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, Жамғарма томонидан фермер ҳў-жалиklarига 300 миллиард сўм маблағ тўлаб берилмаган. Табиий савол туғила-ди: агар фермер давлат олдида ўз маж-буриятини бажарган бўлса, нега давлат ва унинг баъзи бир раҳбар ходимлари бу масалага бефарқ ва безъибор муноса-батда бўлмақда? Ким бунга масъул? Ким шахсан жавоб бериши зарур ва шарт?

тўртинчи — охириги йилларда агросаноат комплексида ташкил этилган янги бошқарув органлари фаолиятидаги бир қатор муаммоларни бартараф этиш юза-сидан қатъий чоралар кўришимиз зарур.

Энг аввало, бу ўринда гап «Ўзпахта-саноатэкспорт» компанияси (А.Камолов) ва унинг таркибига кирувчи «Ўзпахта-саноат» (Я.Хидиров), «Ўзпахтаэкспорт» (Ж.Қодиров) ва «Ўзпахтаё» (В.Жўраев) акциядорлик жамиятлари тўғрисида бор-япти.

Ушбу тармоқларни модернизация қилиш ва инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш, жумладан, пахта хомашёсини қайта ишлаш бўйича марказ-ларни ташкил этиш бўйича ишлар ўта қониқарсиз йўлга қўйилган.

«Ўзбекизонқовқат-ҳолдинг» компания-си раҳбарлари О.Рустамов ва А.Салимовга саволлар тўпланиб қолмоқда. Мева-саб-завотни қайта ишлаш даражаси 20 фоиз-га ҳам етмайди. Янги технология ва стан-дартлар ўта сусткашлик билан жорий этилмоқда.

Қўшма корхоналарда ишлаб чиқариш ҳажми кескин пасайган. Ана шу раҳбар-ларга нисбатан вақт ва ишонч захираси тез вақт ичида ниҳоятга етди. Улар бундан ҳулоса чиқариши зарур.

«Ўзбекенилсанот» акциядорлик жа-мияти раҳбари И.Ҳайдаров, «Ўзвинно-саноат-ҳолдинг» — Ш.Раҳимов ва «Ўзбек-чармпойабали» уюшмаси — М.Мансуров фаолиятида замонавий ёндашув ва янги-ликлар сезилмаяпти.

Аниқ фактларни келтираман. Экспорт таркибида ип-калаванинг улуши юқори-лигича — 53 фоиз даражасида қолмоқ-да. Аҳолининг пойабалга бўлган эҳти-ёжини қондириш даражаси 41 фоизни ташкил этади. Узум етиштирилган, вино ва ароқ маҳсулотлари ишлаб чиқаришига ихтисослашган кўплаб корхоналар самар-асиз ишлаяпти.

Ана шу устувор вази фа вази фа амалга ошириш Бош вазир ўринбосари — қишлоқ ва сув ҳўжалиги вазири З.Мирзаев учун биринчи ва жиддий имтиҳон бўлади.

Сиздан яқин вақт ичида уларни ба-жаришни таъминлаш бўйича тизимли чора-тадбирларни белгилаб, ахборот бе-ришингизни сўрайман.

ТАНҚИДИЙ ТАҲЛИЛ, ҚАТЪИЙ ТАРТИБ-ИНТИЗОМ ВА ШАХСИЙ ЖАВОБГАРЛИК — ҲАР БИР РАҲБАР ФАОЛИЯТИНИНГ КУНДАЛИК ҚОИДАСИ БЎЛИШИ КЕРАК

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий якунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган

Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузаси

Хурматли мажлис иштирокчилари! Бугун Бош вазир ўринбосари — Хотинқизлар қўмитаси раиси Т.Норбоеван кечиктириб бўлмайдиган қуйидаги вазифалар бўйича жавоб беришни ва уларни амалда ҳал этиш юзасидан аниқ тақлифларни кутамиз.

Биринчи вазифа — биз учун муқаддас бўлган оила асосларини янада мустақамлаш, хонадонларда тинчлик-ҳотиржамлик, аҳиллик ва ўзаро ҳурмат муҳитини яратиш, маънавий-маърифий ишларни аниқ мазмун билан тўлдириб қилиш иборат бўлмоғи зарур.

Иккинчи вазифа — аёллар ўртасида жиноятчилик, оилаларда ажралишлар кўпайгани, ёшларнинг турли диний-экстремистик оқимлар ва террористик ташкилотлар таъсирига тушиши каби ҳалқимизга хос бўлмаган атиқ ва ноҳус масалалар билан боғлиқ.

Учинчи вазифа — аёлларни уларга муносиб меҳнат билан бандлигини таъминлаш масаласидир. Аёллар учун доимий иш жойлари яратиш борасидаги муҳим масала билан бир қаторда, оилавий бизнес, қасаначилик, хунарманчилик, томорқа ҳўжалигини кенг ривожлантириш ишлари ҳам оқсамолда.

Бу ўринда расмийликка, қоғозбошликка, ҳатто кўзбўямачиликка берилиш ҳолатлари ҳам кам эмас ва бу ҳақда кўплаб ҳаққоний мисолларни келтириш мумкин. Савол туғилади: кимни ва нима учун алдаямиз?

Шунинг учун Бош вазир ўринбосари Т.Норбоева бошчилигида Хотин-қизлар қўмитаси, Касаба уюмлари федерацияси кенгаши, «Нуроний», «Маҳалла», «Қамолот» тузилмалари, Дин ишлари бўйича қўмита, Савдо-саноат палатаси ва тижорат банклари раҳбар ва мутасаддиларидан иборат ишчи гуруҳлари ташкил этилсин.

Ушбу гуруҳлар жорий йилнинг 20 январидан бошлаб Андижон, Фаргона ва Наманган вилоятларига бориб, уч ой давомида кўчама-кўча, хонадонма-хонадон юриб, мавжуд вазиятни чуқур ва пухта ўрганиб, таҳлил қилиши ва жойлардаги оддий оилалардан, кўпни кўрган отахон ва онахонларимиздан ҳам тақлифлар олади.

Бош вазир А.Ариповдан Давлат маслаҳатчиси О.Муродов билан биргаликда, ана шундай ўрганишлар натижалари ва аниқ сабаблар асосида мавжуд муаммо ва масалаларнинг ҳам ҳуқуқий, ҳам ижтимоий-иқтисодий, ҳам маънавий-маърифий, ҳам ташкилий томондан ечимини ўзида ҳам эътирган Президент қарори лойиҳаси ва аниқ чора-тадбирлар комплексини ишлаб чиқиб, 20 апрелда тақдирлаш учун киритишни сўрайман.

Хурматли мажлис иштирокчилари! Авалли учрашувларда таълим ва илм-фан, давлатнинг ёшларга доир сиёсатини амалга ошириш, таълимнинг янги, замонавий усулларини, жумладан, ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш соҳасидаги ишлар аҳоли танқидий таҳлил қилиб берилган эди.

Бу борадаги долзарб вазифаларни амалга ошириш ёшларимиз, жамиятимиз ва мамлакатимизнинг келажиги учун стратегик аҳамиятга эга экани сабабли ушбу соҳадаги ишлар шахсан Бош вазирга юқлатилган. Сизнинг эътиборингизни қуйидаги вазифаларни амалга оширишга қаратаман.

Биринчи вазифа — мактабгача таълим соҳасида. Очк тан олишимиз керак, биз бу муҳим соҳадаги ишларни эътибордан четда қолдирдик. Ушбу соҳада болаларни қамраб олиш 27 фоизни ташкил этади.

Яқинда тақдирланган дастурга кўра, бу йўналишда 2 минг 200 та муассасанинг моддий-техник базаси мустақамланган.

Шунингдек, тажрибали педагог ва мутахассисларни жалб этган ҳолда, ўқув режа ва дастурларини тубдан қайта қўриб чиқиш зарур. Оқимизда ёшларга тарбия бериш, психология ва бошқа турли соҳаларда кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш бўйича мураккаб вазифалар турибди.

Иккинчи вазифа — умумтаълим мактаблари, лицей ва касб-ҳунар коллежлари,

шунингдек, олий ўқув юртыларидаги ўқитиш сифати билан боғлиқ. Замонавий ўқув режа ва услубларини жорий этиш талаб даражасида эмас.

Болалар ва ёшларга махсус фанлар, мамлакатимиз ва жаҳон цивилизацияси тарихини, хорижий тилларни ва замонавий компютер дастурларини чуқур ўргатиш вазифалари ҳали сифатли ва тўлиқ ҳолда ечилгани йўқ.

Яна бир муаммони ҳал этиш ҳам ўта муҳим ҳисобланади: бу — педагоглар ва профессор-ўқитувчилар таркибининг профессионал даражаси, уларнинг махсус билимлари. Бу борада таълим олиш, маънавий-маърифий камолот масалалари ва ҳақиқий кадрларнинг шакллантириш жараёнига фаол кўмак берилган муҳитни яратиш зарур.

Учинчи вазифа — таълим муассасаларини, энг аввало, касб-ҳунар коллежларини оқилона жойлаштиришни, шунингдек, иқтисодиёт, ижтимоий соҳа ва ҳар бир ҳудуднинг зарур мутахассисларга бўлган талабини тўғри аниқлашни танқидий таҳлил қилишдир.

Ҳозирча ушбу механизм ишламаяпти. Тармоқлар раҳбарлари кадрларга эҳтиж тўғрисидаги маълумотни Олий таълим вазирлиги ва Иқтисодиёт вазирлига тақдим этишсади. Кейин мутахассисларни тайёрлаш квоталари бўйича чуқур ўйланмаган тақлифлар ишлаб чиқилади. Бунинг натижасида кадрлар сифати ва уларни ишга жойлаштириш муаммоси йилдан-йилга кучайиб бормоқда.

Афсуски, ҳеч ким бунинг учун жавобгар эмас. Нима сабабдан? Ахир, бу ўринда гап барчамизнинг фарзандларимиз тўғрисида, ҳеч бир мулоҳазасиз айтиш керакки, мамлакатимизнинг келажиги ҳақида кетаяпти.

Олий ва ўрта махсус таълим вазистри Р.Қосимовни оғоҳлантириб айтмоқчиман. Сиз бу соҳада катта тажрибига эга бўлган ҳолда, нафақат ушбу камчиликларни бартараф этиш, балки туб ва сифатли ўзгаришларни таъминлаш учун ҳам шахсан жавоб бериш керак. Оқимиздаги ҳатоларни тасвирлаш керак эмас.

Тўртинчи вазифа — нафақат академик илм-фанни, балки олий ўқув юртыларидаги илм-фанни янада ривожлантириш. Бунга Фанлар академияси аъзолари билан яқинда ўтказилган учрашув ва узоқ муддатли мулоқот давомида қатъий ишонч ҳосил қилдик.

Бу ўринда, меннинг назаримда, иккита асосий вазифани ҳал этиш зарур:

Биринчи — илмий муассасаларнинг моддий-техник базасини илгोर хорижий марказлар даражасида ва олимлар талабларига мувофиқ сезиларли равишда мустақамлаш керак. Бунда, албатта, давлатнинг эҳтижлари ва унинг мақсадли вазифалари инобатга олиниши шарт; **иккинчи** — академикларни ҳар тарафлама қўллаб-қувватлаш, жумладан, моддий рағбатлантириш бўйича аниқ чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш.

Сизга, Абдулла Нигматович, Фанлар академиясининг янги Президенти Б.Йўлдошев, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва бошқа идоралар билан биргаликда бир ой муддатда олимлар билан учрашувлар берилган топшириқларни ижро этиш бўйича пухта ишланган чора-тадбирлар комплексини тақдим этиш топширилади.

Бешинчи вазифа — китобларни чоп этиш ва тарқатишдаги муаммоларни ҳал қилишдир. Бу ўринда гап, энг аввало, ёшлар ва аҳоли ўртасида мамлакатимизнинг бой тарихини, унинг бетакрор маданияти ва миллий қадриятларини кенг тарғиб қилиш, жаҳон илм-фани ва адабиёти ютуқларини етказиш учун зарур муҳит ва шарт-шароит яратиш ҳақида бормоқда.

Бу борада замонавий компютер технологиялари ва, аynқса, интернет тизими биздан анча илдамлаб кетганини ҳам инобатга олиш зарур.

Ана шу вазифани ҳал этишда турли дарликларни яратиш, уларни чоп этиш ва молиялаштириш масалаларида идоралар ўртасидаги ўзаро келишмовчилик, афсуски, жиддий тўсиқ бўлмоқда.

Шу муносабат билан, Бош вазирга алоҳида комиссия тузиб, бир ой муддатда дарликлар, махсус ва бадий адабиётга бўлган реал эҳтижни, уларни

бошқа тилларга таржима қилиш, улар билан ўқув юрты, кутубхона ва ахборот-ресурс марказларини таъминлаш бўйича чора-тадбирлар комплексини тақдим этиш топширилади.

Бунда ёшлар ва аҳолининг кенг қатламли ўртасида китобхонликни тарғиб қилиш масалаларига ҳам алоҳида эътибор бериш лозим бўлади. Китобларнинг ҳақиқий нархи шаклланишини жуда ҳам пухта ўрганиш зарур.

Шу ўринда ҳаммамиз учун аynи пайтда жуда муҳим аҳамиятга эга бўлган масала, яъни китобхонликни кенг ёйиш ва ёшларимизнинг китобга бўлган муҳаббатини, уларнинг маънавий иммунитетини янада оширишга қаратилган ишларимизни янги босқичга олиб чиқиш вазифаси турибди.

Ушбу масалаларни амалга ошириш учун биз кўни кеча алоҳида фармойиш ҳам қабул қилдик.

Бизнинг навбатдаги кечиктириб бўлмайдиган ва истиқболдаги вазифамиз — «Электрон ҳуқумат» тизими самарали ишлашини таъминлашдан иборат. Ҳозирча у тўлиқ ҳажмда ишламаяпти. Айрим идоралар эса бу тизимга ёки уланмаган, ёки очик айтилган бўлса, уни нима қилишни ҳам билмайд.

2016 йилдаги айрим фактлардан ўзингиз ҳулоса чиқариб олинг. Давлат хизматлари ягона порталига 534 минг фуқаро ва юридик шахслардан келиб тушган мурожаатлардан 6 мингдан ортиги ёки қўриб чиқилмаган, ёки уларга ўз вақтида жавоб берилмаган.

Рўйхатта олинган 4 мингдан ортиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг атиги мингга яқини тизимга жойлаштирилган. Туман ва шаҳарлар ҳокимликларининг кўпиди ушбу тизим самарасиз ишлатилмоқда.

Ҳатто технологик жараёнларни ва бошқариш тизимларини такомиллаштиришга жиддий эҳтиж бўлган йирик корхоналар, табиғий ва ҳўжалик бирлешмалари ҳам ахборот-коммуникация технологияларини жорий этишда зарур ташаббус кўрсатмаяпти. Улар қаторида «Ўзбекнефтгаз», «Ўздонмахсулот» компаниялари, «Ўзфармасаноат» концерни, «Ўзбекчармполабали» уюшмаси, «Ўзқурилишматериаллари» акциядорлик жамияти ҳам бор.

Бундай юзаси ёндашув билан қўллаб муаммоларимизни ечимиз мумкинми? Шу сабабли яқин вақт ичида ана шу ишлар аҳолининг муҳома қилиб, бу борада тақдирланган **Миллий дастурни бажаришнинг самарадорлиги юзасидан қўрилган чора-тадбирлар, шунингдек, истиқболдаги вазифалар тўғрисида ахборот бериш керак.**

Хурматли мажлис иштирокчилари! **Ҳокимларнинг мавқеи ва роли, уларнинг тумандаги, шаҳар ва вилоятдаги ишлар аҳоли учун шахсий жавобгарлиги** Конституциямизда принципиал қоида сифатида белгиланган бўлиши бarchангиз яхши биласиз.

Биз ҳар доим уларнинг фаолияти натижаларига алоҳида эътибор қаратганимиз ва бундан кейин ҳам бу масала диққатимиз марказида бўлади.

Шуни инобатга олиб, яқинда барча бўғиндаги ҳокимликларнинг тузилмасида принципиал ўзгаришлар киритилди. Бунга қандай зарурат бор эди?

Биринчидан, ҳудудларни, аynқса, қолоқ шаҳар ва туманларни комплекс ривожлантиришга доир энг муҳим устувор вазифани амалга ошириш заруратидан келиб чиқиди.

Агар ҳудудларнинг аҳоли жон бошига тўғри келадиган кўрсаткичларини солиштирсак, улар **кун ва тундек бир-бириндан фарқ қилади.**

Иккинчидан, ҳудудий ва тармоқ бошқаруви самарасига, уларнинг ривожига ҳолис баҳо беришни қийинлаштирилган ҳолатлар мавжуд. Масалан, республикага бўйсунадиган йирик корхоналар кўрсаткичини чиқариб ташласак, вилоятлар яппи ҳудудий махсулотни ҳажми жуда кичик бўлиб қолади.

Бош вазир А.Ариповга бир ой муддатда ҳудуд ва тармоқлар кўрсаткичлари ҳисоби ва уларни статистикада акс эттириш механизмининг такомиллаштириш юзасидан қарор тайёрлаш ва қабул қилиш юқланган.

Масалан, Навоий ва Олмалиқ кон-металлургия комбинатлари, нефть-газ ва кимё саноати корхоналарининг ҳудудларга бевосита алоқаси йўқ. Уларни ривожлантиришга эришишда ҳокимликларнинг ҳеч қандай роли ва хизмати йўқлигини ҳаммамиз яхши биламиз.

Шунинг учун оқни — оққа, қорани — қорага ажратиш вақти ҳам келди. Шунда статистик рақамлар ҳам ҳақиқий ҳолатни акс эттирди.

Учинчидан, ҳокимликларнинг тузилмасини ишлаб чиқишда тўпланган тажриба ҳамда бир қатор вилоятлар ҳокимларининг тақлифлари ҳисобга олинди.

Тузилмага қўшимча равишда қуйидагилар киритилди. Барча вилоят, шаҳар ва туман ҳокимликларида **ҳокимнинг иқтисодий ислохотлар ва тадбиркорлик масалалари бўйича биринчи ўринбосари,** шунингдек, ёшлар сиёсати, ижтимоий ривожлантириш ва маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари лавозимлари жорий этилди.

Ахборот-таҳлил гуруҳлари кучайтирилди. Чегарага яқин 80 та туманда ҳокимнинг махсус ёрдамчиси лавозими киритилди. Жами 739 та қўшимча штат ташкил этилди.

Яқинда ҳокимлар ва ҳокимликларнинг барча ходимлари иш ҳақини уларнинг меҳнат стажидан келиб чиққан ҳолда ошириш бўйича қарор қабул қилинди.

Уйлайманки, энди барча бўғиндаги ҳокимларнинг ходимлар сони етишмаслиги тўғрисида шикоят қилиш учун объектив асос йўқ. Энди ушбу лавозимларга самарали ишни таъминлайдиган, муносиб кадрларни танилаш бўйича олдимизда муҳим вазифа турибди.

А.Арипов, О.Раматов ва Р.Азимовнинг эътиборини ҳокимларнинг биринчи ўринбосари лавозимларига муносиб номзодларни тақдим этиш чўзиб юборилганига қаратаман.

Бирок яна бир устувор вазифа бор. Бу — Бош вазирнинг барча ўринбосарлари, департаментлар, тармоқларни бошқариш органлари раҳбарларининг ҳокимлар ва уларнинг тегишли ўринбосарлари билан ўзаро яқин алоқаси ва фаолиятини мувофиқлаштиришни таъминлашдир. **Энди самарали ишлаш барча раҳбарлар учун ҳам қарз, ҳам фарз.**

Хурматли мажлис иштирокчилари! **2017 йил ва ундан кейинги даврга белгиланган вазифаларни амалга ошириш учта энг муҳим талабга ҳал этувчи даражада боғлиқдир.**

Биринчи — давлат раҳбари — Президентдан бошлаб барча бўғиндаги раҳбарларнинг яқини натижалар учун шахсий жавобгарлиги.

Иккинчи — ҳамма соҳада аниқ тартиб ва қаттиқ интизомни таъминлашимиз даркор. Яна бир бор таъкидлайман, ишни бирагаликда бажарамиз, натижа учун эса ҳар биримиз шахсан жавоб берамиз.

Учинчи талаб — қаторларимиз ва кадрларимизнинг софлигини таъминлаш, ишдаги ҳар қандай салбий ҳолатларнинг олдини олиш ва бундай иллатларнинг илдинини қўриш.

Ўтган йили ишдаги жиддий камчиликлар ва шахсий масъулиятсизлиги учун олий ва ўрта махсус таълим вазирини, «Ўзстандарт» агентлиги, «Ўзбекэнерго» акциядорлик жамияти, «Ўзгросаноат-маш-ҳолдин» компанияси, «Асакабан» ва бошқа бир қатор бошқарув органлари ва ташкилотлар раҳбарларини лавозимдан озод этдик.

Айнан ана шу сабабларга кўра Бухоро, Жиззах, Сурхондарё, Сирдарё ва Тошкент вилоятлари, шунингдек, бир қатор шаҳар ва туман ҳокимлари лавозимдан озод қилинди.

Буларнинг барчаси давр талаби. Бу талаб иқтисодиёт ва аynқса, ижтимоий соҳанинг, шунингдек, аҳолининг муҳим муаммоларини бир ой ёки бир йилдан кейин эмас, балки шу бугун, ҳозирнинг ўзида ечиш заруратидан келиб чиқиди.

Ҳисобот берувчи Бош вазир ўринбосарлари, тармоқлар раҳбарлари ва ҳокимлардан, шунингдек, мажлисада иштирок этадиган барча мутасадди шахслардан асосий эътиборни қуйидаги саволларга қаратишни сўрайман:

Биринчи — ҳар бирингиз камчилик ва муаммоларни бартараф этиш учун қандай аниқ чораларни кўрасиз?

Иккинчи — иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳани, шунингдек, мамлакатимиз ҳудудларини ривожлантириш бўйича қайси энг муҳим кўрсаткичларни жорий йил биринчи чораги ва биринчи ярим йилгида бажариш учун нима қилиш керак?

Яна бир бор таъкидламоқчиман: бизга назарий ва умумий фикрлар эмас, ана шу иккита саволга аниқ ва лўнда жавоб керак.

Бўлиб ўтган муҳокамалардан сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев мажлисига яқун ясаб, қуйидаги фикрларни таъкидлади.

— Азиз дўстлар, ҳозир сизлар билан белгиланган мақсад ва вазифаларга эришиш учун ишимизни янги асосда ташкил этиб, ҳар биримиз ўз жойимизда масъулиятни чуқур ҳис қилиб, қаттиқ иш олиб боришимиз керак. Бугунги мажлисда билдирилган барча таҳлилий ва танқидий фикрлар эртанги кун учун, янги марраларни эгаллашимиз учун мустақам замин бўлиб хизмат қилади.

Ҳаммамизга бир ҳақиқат равшан бўлиши лозим: биз мавжуд ривожланиш сурбатлари билан ўз олдимизга қўйган юксак мақсадларга эриша олмаيمиз. Бунинг замида ўзгармоқда, унинг талаби, олдимизга қўйилган вазифалари тобора ортиб бормоқда. Мана шундай мураккаб шароитда «Сен — менга тегма, мен — сенга тегмайман» деган кайфият билан ишлашнинг вақти ўтди. Биз «вазират ёмон, вазират оғир» деб баҳона қилиришга ўрганиб қолганмик. Лекин шу вазиратни ким ўзгартирилади, ким изга солиди, деган саволни; келинг, ўзимизга берайлик. **Вазиратнинг ўзини, ўз ақли-қўлатини, меҳнатини билан ўзгартирма-сак, ҳеч ким четдан келиб бу ишни биз учун қилиб бермайди.**

Бугун бу мажлисда ҳамма нарса ўз номи билан айтилиб, иқтисодиётимиздаги мавжуд аҳоли ҳолис таҳлил қилинди, келуси режалар белгилан олдинди.

Энг муҳим вазифамиз — мамлакатимизда тинчлик ва фаровонликни мустақамлаш, одамларни, халқимизни ҳаётдан рози қилишдан иборат. Бунинг учун эл-юртимиз аввало биз — раҳбарларнинг фаолиятдан рози бўлиши керак. Бунинг учун ҳар бир раҳбар ўз аравасини ўзи тортиши, ўз соҳасидаги ишларнинг аҳоли учун ўзи шахсан жавоб бериши керак. Шундан кейин жамиятимизда ўзгарини бўлади, ривожланиш бўлади.

Ўтган йили декабрь ойида бўлиб ўтган Президент сайлови халқимизнинг эртанги кунга, келажакга бўлган ишончини кўрсатди. Энди биз ана шу юксак ишончини амалий ишлар билан оқлашимиз шарт. Шунинг учун ҳам ҳаммамиз ҳулоса қилайлик: жонажон Ватанимиз, олижаноб халқимизнинг ишончини қўрониш, унинг орзу-умидларини рўёбга чиқариш учун фақат тинимсиз меҳнат, изланиш ва ташаббус кўрсатиб яшаш керак. Одамлар бунинг кундалик ҳаётда сезиши, қўриши зарур.

Халқимизда «Дўст айтиб гапиралди» деган мақол бор. Биз бир-биримизга нисбатан айтилган танқидий гапларни албатта тўғри тушунамиз, деб ўйлайман.

Ҳаммамизга маълум, ўтган йил биз учун осон бўлмади. Жуда оғир қийинчилик ва мусибатларни бошимиздан ўтказдик. Лекин бу синовлардан муносиб ўтдик.

Худога шукр, мана, 2017 йил ёмон келмаяпти. Тоғларда қор мўл, «оби раҳмат» — ёмғирлар ёғиб турибди. Бу — қишлоқ ҳўжалиги, деҳқон ва фермерларимиз учун қўт-барақа, мўл ҳосил дега-ни.

Мана шундай имкониятлардан самарали фойдаланиб, замон талабини ҳис этмасдан, эскича ишлашга энди ҳеч биримизнинг ҳаққимиз йўқ. Халқимиз бугун катта орзу-умидлар билан яшапти. Бу орзу-умидларни ким амалга оши-радди? Аввало, мана шу залда ўтирган раҳбарлар, мутасадди ва мутахассислар, навқирон ёшларимиз. Бунинг учун биз-да куч ва имконият, билим ва салоҳият ҳам, қатъий ирода, интилиш ва азму шижоат ҳам етарли.

Шу йўлда барчангизга сиҳат-саломат-лик, бахт ва омад, янги ютуқлар тилай-ман.

Қарор ва ижро

ТАБИЙ ВА ЭКОЛОГИК ТОЗА МАҲСУЛОТЛАР

Мамлакатимизда аҳолини сифатли дори-дармон воситалари билан таъминлаш, четдан импорт қилинётган тиббиёт воситаларини маҳаллийлаштириш асосида ўзимизда тайёрлаш борасида ишлар амалга оширилмоқда.

Навоий вилоятида ҳам мазкур йўналишда қатор лойиҳалар ишлаб чиқариш жорий этилиб, истеъмолчилар талабига мос, экологик тоза, энг муҳими, инсон организмни учун фойдали компонентларга эга препаратлар тайёрлаш йўлга қўйилмоқда. Президентимизнинг 2016 йил 16 сентябрдаги «2016–2020 йилларда республика фармацевтика sanoatini янада ривожлантириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида»ги қарори бу боралда муҳим дастуриламал бўлади.

Ўтган йили вилоятда тиббиёт воситалари, тайёр дори-дармон маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича 4 лойиҳа амалга оширилди. Бунинг учун 7 миллиард 300 миллион сўмдан ортқ маблағ сарфланди. 40 янги иш ўрни яратилди.

Кармана туманидаги «Кармана Ал-Азиз Авиценна» масъулияти чекланган жамиятида замонавий технологиялар асосида табиий гиёҳларни қуритиш ва қадоклаш йўлга қўйилди. Тадбиркор Шохрух Шаропов раҳбарлик қилаётган корхонада 7 киши иш билан таъминланди.

Президентимиз раҳнамолигида тадбиркорларга кенг имтиёз ва шароитлар яратилмоқда, — дейди Ш.Шаропов. — Бундай эътибор ва рағбатдан самарали фойдаланиб, таркиби табиий гиёҳлардан иборат 7 турдаги дори воситалари қадоклашни ўзлаштирдик. Маҳсулотларимиз табиий ҳолда ўсадиган доривор ўтлардан тайёрланади. Тиббиётда дахлама сифатида кенг қўлланиладиган гиёҳлар аҳоли саломатлигини тиклаш ва мустаҳкамлашда муҳим омил бўлмоқда.

Тадбиркорлик фаолиятини бошлашда 20 минг доллар миқдоридagi шахсий сармоя ҳамда «Асака» банкининг вилоят филиалидан олинган 100 миллион сўмлик кредит маблағи кўп келди. Хориждан замонавий қайта ишлаш ва қадоклаш ускуналари келтирилди.

2016 йил ёш тadbirkor учун омандлик келди. «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати томонидан ташкил этилган «Ёш тadbirkor — юрта малодкор» танловининг мамлакат босқичида ғолибликни қўлга киритиб, 65 миллион сўм миқдорда имтиёзли кредит олиш имконини берувчи сертификат билан тақдирланди.

Ёш ишбилармон ўтган йили Хитой Халқ Республикасида ташкил этилган халқаро кўргазмада иштираб, доривор экстракт ва қиёмлар ишлаб чиқаришга мўлжалланган замонавий технологик линияни харид қилиш бўйича хорижий ҳамкорлар билан 100 минг долларлик шартнома тўзди. Жорий йилнинг иккинчи чорагида ишга туширилиши режалаштирилётган ушбу лойиҳа асосида 5 турдаги тайёр табиий дори воситалари ишлаб чиқарилади ва кўшимча 10 янги иш ўрни яратилади.

Вилоятда фармацевтика соҳасини янада ривожлантириш, бу йўналишда фаолият юритувчи тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш мақсадида 2017–2021 йилларга мўлжалланган режа ишлаб чиқилган. Хусусан, шу давр мобайнида 26 лойиҳа учун 54 миллиард 735 миллион сўм миқдорда сармоя ажратиш белгиланган. Бу 357 янги иш ўрни яратишни беради.

Н.РАҲИМОВ,
ЎЗА мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН — ТИНЧЛИК, ТОТУВЛИК ВА БАХТ МАМЛАКАТИ

Республика байналмилал маданият маркази ташкил топганига чорак аср бўлди

Ўз куч-қудратига ишонган, миллий қадриятлари ва умуминсоний маънавиятини муштарак ҳисоблаб, ўзига лойиқ билгани ўзгаларга ҳам раво кўрадиган буюк қалбга эга миллатнинг бағри кенг бўлади. Шу маънода, бугун Ўзбекистонда 130 дан ортқ миллат ва элат, 16 диний конфессия вакиллари аҳил, иноқ ва тотув оила бўлиб яшаётгани, ягона мақсад — мамлакатимиз тараққиёти ва халқимиз фаровонлиги юксалиши йўлида ҳамжиҳат меҳнат қилаётгани ҳақли равишда ҳавасга лойиқдир.

Ватанимиз мустақилликни кўлга киритгач, 1992 йил 13 январда Марказий Осиёда биринчи бўлиб Ўзбекистонда Республика байналмилал маданият маркази тузилди. Уша йили қабул қилинган Асосий қонунида «Ўзбекистон халқини миллатидан қатъи назар, Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари ташкил этиши» белгилаб қўйилди. Конституциямизга кўра, мамлакатимизда истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва анъаналари ҳурмат қилиниши таъминланмоқда, уларнинг ривожланиши учун барча шароит яратилмоқда.

— Бугун мамлакатимизда миллатлараро аҳиллик ва ҳамжиҳатлик муҳити барқарорлигига мустаҳкам қафолат мавжуд, — дейди Республика байналмилал маданият маркази директори Насриддин Муҳаммадиев. — Дейлик, 1992 йили Ўзбекистонда турли миллат ва элатларнинг 10 миллий маданият маркази фаолият юритган бўлса, айти пайтда уларнинг сони 137 гага етди. Улар билан ҳамкорликда 2016 йилда 700 дан ортқ илмий-амалий ва маданий-маърифий тадбирлар ўтказилди. Олтинчи бор ташкил қилинган «Ўзбекистон — умумий уйимиз» ширини остидаги дўстлик ва маданият фестивалида 40 мингдан ортқ турли миллат вакиллари фаол иштирок этди.

Бундай аҳиллик ва тотувлик муҳитининг асоси, аввало, Биринчи Президентимиз Ислмо Каримов асос солган ва бугун катта ғайрат-шижоат билан ички давом эттириляётган инсонпарварлик сиёсатидир. Ватанимиз ҳаминша Шарқ ва Ғарби ўзаро

боеланган Буюк ипак йўли чорраҳасида жойлашгани, халқимиз турли миллат ва элатларнинг маданий-маънавий меросининг энг мақбул жиҳатларини ўзида муржасам этгани, миллатимизга мансуб бағрикенглик, меҳмондўстлик ва саховатпешаликнинг қон-қонимизга сингиб кетгани ҳам бунда муҳим омилдир.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев турли миллат вакиллари билан халқимиз билан мулоқот қилиш, уларнинг қалбига қулоқ солиш, муаммоларига ечим топиш борасидаги янги ислохотлар даврини бошлаб берди. Давлатимиз раҳбари 2016 йил 14 декабрда Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқида «мамлакатимизда ҳукм сураётган миллатлар ва фуқаролар тотувлиги, ўзаро ҳурмат ва меҳр-оқибат муҳитини кўз қорачиғидек сақлаш ҳамда мустаҳкамлашни ўзимнинг устувор вазифам, деб ҳисоблайман», деб таъкидлагани бунинг ёрқин ҳаёти исботидир.

Дарҳақиқат, мамлакатимиздаги миллатлараро тотувлик ва аҳиллик — халқимизнинг катта бойлиги, барқарор ҳаётимиз асосидир. Деярли барчамиз турли миллат вакиллари билан кўниқўшни бўлиб яшаймиз. Улар бизга қўшилиб нахорага ошга борарди, биз ҳам уларнинг яхши-ёмон кунини баққола турармик. Халқаро спорт мусобақалари ё санъат фестивалларида турли миллат вакиллари билан иборат спортчи ва санъаткорларимизни ягона мақсад билан чин юракдан қўллаб-қувватлаймиз. Чунки улар оиламиз, Ватанимиз шайни учун майдонга тушган.

Мамлакатимизда Наврўз, Мустақиллик ё бошқа байрам тантаналарини барча миллат вакиллари бир оила бўлиб нишонлайди.

— Бугун мамлакатимизда истиқомат қилаётган аксарият корейларнинг киндик қони шу муқаддас заминга томган, улар Ўзбекистонни ўз Ватани сифатида эъзозлайди, чунки икки халқнинг маданияти, менталитети ўхшаш — ватанпарварлик, меҳнатсеварлик, бағрикенглик, меҳр-оқибат, каттага ҳурмат, кичика эъзат, сабр-матонат каби фазилатлар уларга бирдек хос, — дейди Ўзбекистон корей маданият марказлари уюшмаси раиси, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Виктор Пак. — Корейлар орасида Ватанимизнинг юксак дават муқофотларига сазовор бўлганлар анчагина. Улар орасида «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони билан тақдирланганлар ҳам бор. Кейинги вақтларда корей ёшлари орасида ўзбек тилини, ўзбек ўғил-қизлари ўртасида корей тилини ўрганиш кучаймоқда.

Мамлакатимиз таълим муассасаларида ўқув дастурлари 7 тилда олиб борилмоқда. Ундан ортқ тилларда кўрсатув ва эшиттиришлар тайёрланмоқда, газета-журналар нашр этиляпти.

Республика байналмилал маданият маркази ҳузуридаги Жамоатчилик кенгаши, жойларда вилоят ҳокимлари ўринбосарлари бошчилигидаги Мувофиқлаштирувчи кенгашлар фаолияти мамлакатимизнинг барча ҳудудида миллий маданият марказлари фаолиятини ривожлантириш, халқимизнинг аҳил, иноқ, тотув ва ҳамжиҳат ҳаётини янада барқарорлаштиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

— Ўзбек ва хитой халқлари қадим-қадимдан ўзаро салвосотиқ қилган, бир-бирининг маданиятини бойитган, Буюк ипак йўли бу дўстлик илдизлари нақадар узоқ тарихга бориб тақалишининг яққол исботидир, — дейди Тошкент шаҳар хитой

миллий маданият маркази раиси Янь Яюон. — Тошкентда Хитой маданияти кунлари тадбирлари (концертлар, кўргазмалар, таомлар фестивали) ўтказилмоқда, маданият, фан, таълим, туризм соҳаларидаги ҳамкорлик изчил ривожланаётир. Марказимиз қошида хитой тили ўргатилмоқда, рақс тўғаратимизда турли миллат ёшлари ўзбек ва хитой рақсларидан сабоқ олаётир. Буларнинг барчаси Ўзбекистонда миллатлараро аҳиллик муҳити барқарор эканидан далолатдир.

Шу кунларда Республика байналмилал маданият маркази ташкил топганининг 25 йиллигини кенг нишонлашга тайёргарлик қўрилмоқда. Байрам тадбирлари доирасида турли миллат кадрлятлари, мамлакатимизнинг миллатлараро тотувлик тажрибаси, халқимизнинг ўзаро аҳил ва ҳамжиҳат ҳаёти ифода этилган халқ амалий санъати, тасвирий ва фотоасарлар кўргазмаси, «Ўзбекистон мустақиллиги — миллатлараро муносабатлар ривожиди янги давр» мавзусида илмий-амалий анжуман, «Ўзбекистон — умумий уйимиз» фестивали ғолиблари иштирокида гала-концерт ўтказилиши режалаштирилган. «Ўзбекистонда бағрикенглик маданияти» («Культура толерантности в Узбекистане») ҳужжатли фильми тайёрланмоқда, «Ўзбекистон — тинчлик ва тотувлик мамлакатаи» китоби, «Ягона оилада» («В семье единой») журналининг махсус сони нашр қилинмоқда.

Инсон ҳуқуқ-манфаатлари таъминланган, инсонпарвар мамлакатгагина ҳар қайси миллат вакили эмин-эркин ҳаёт кечирishi, ўз орзу-мақсадларига эришиб, бахтли яшashi мумкин. Бугун мамлакатимиздаги ўзаро тотувлик, дўстлик ва бағрикенглик муҳити тарихнинг бу қўшна қоидасини яна бир бор инсониятга исботлаб бермоқда.

Умид ЁҚУБОВ,
ЎЗА мухбири.

Аскар мактуби

Биз она Ватанимизни ҳимоя қилаётганимиздан фахрланамиз!

Бундан тўққиз-ўн ойлар олдин ҳарбий хизмат арафасида турганимда ҳаётим, дунёқарашим бу қадар ўзгаршини тасаввур қилмагандим. Бугун миллий армиямиз сафида ўз фарзандлик бурчимни адо этилман. Бундан қалбим чексиз гурур ва ифтихорга тўлади. Чунки мен Ўзбекистон посбонларидан бирман.

Оилада битта ўғил бўлишимга қарамай, бувам, дадам, амаки ва тоғаларим ҳар бир йигит армия мактабини ўташи лозимлигини уқтиришарди. Мен ҳам шу руҳда тарбияланганим учунми, улгайиб, албатта аскар бўлишимга ишонардим.

Ўтган йилнинг кузида туман мудофаа ишлари бўлимига биринчи бор қадам қўйганимда, ариза ёзаман-у, осонгина армияга кетаман, деб ўйлагандим. Лекин олдинда жиддий синовлар кутиб турганини, билими, жисмонан бакуват, энг соғлом йигитларни танлаб олиш жараёни катта рақобат майдони эканлигини англадим. Энг охириги — ҳал қилувчи синов ҳарбий қисмдан келган офицер билан суҳбат бўлди. Менинг билганим, ушбу суҳбатга бир ўрин учун олти-етти нафардан номзод таъсия қилинганди.

Менга ҳам ушбу танловдан муваффақиятли ўтиш насиб этди.

Хизматга кетар куним уйимиз қариндош-уруғ, кўни-қўшни, дўст-биродарлар билан тўлди. Бу-вим нон тишлади.

Шаҳар қаҳирву пунктидан аскар формасини кийган ҳолда хайрлашиш учун ташқарига чиққанимда, онам, бувим мени кўриб қувонч ёшларини тия олишмади. Шу пайтгача ота-онам бағридан узоққа кетмагандим.

Сурхондарёдаги ҳарбий қисмлардан бирига келиб тушдик, кейинчалик Бухоро шаҳрига кўчирилдик. Мен ва сафдошларим учун ҳақиқий ҳаёт мактабидаги сабоқлар бошланди. Ҳарбий тартиб-қоидаларга қатъий амал қилиш бизни янада масъулиятли бўлишга ўргатди. Жанговар саф, жисмоний ва маънавий-маърифий тайёргарлик-

ЎЗА сурати.

лар ҳаётимизнинг асосий қисмига айланди. Ҳарбий қасамд қилган кунимни умрбод унутмасам керак. Мен Ўзбекистон Куролли Қучлари сафида халқимизга, Президентимизга садоқат билан хизмат қилиш учун қасамд қилдим. Ушбу тантананага келган ота-онамининг беҳад фахрланганини кўриб, кучимга куч қўшилди.

Ҳарбий хизматни оғир дейишарди. Лекин мен ундан завқ оляпман. Сафдош дўстларим ҳам шундай қайфиятда. Шинам ётоқхоналар, замонавий ўқув хоналари, спорт зали, кутубхона, амалиёт учун барча имкониятлар мавжуд.

Ҳарбий билим ва кўникмаларимизнинг ортиб боришида батальон командири Равшан Мавлонов, база командири Илхом Бобоназаров, гуруҳ командири Асрор Йўлдошев, жисмоний тарбия тайёргарлиги бўйича устозимиз Муҳаммад

Раҳматовларнинг хизматлари бекиёс.

Бу ерда республикаимизнинг барча шаҳар ва вилоятларидан офицер, сержант ва аскарлар бор. Барча бир оиладек. Кўп-лаб дўстлар орттирдим, улар билан туғишгандек бўлиб кетдик.

Биз она Ватанимизни ҳимоя қилаётганимиздан фахрланамиз!

Хумоюн ЮНУСОВ,
оддий аскар.

ФАОЛ ИНСПЕКТОРЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

Самарқандда «Ички ишлар органларининг намунали милиция таянч пункти» кўрик-танловининг вилоят босқичи ғолибларини тақдирлашга бағишланган маросим ўтказилди.

Унда танловнинг туман, шаҳар босқичларида ғолиб бўлган милиция таянч пунктлари профилактика инспекторлари, фуқаролар йиғинлари раислари, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

Самарқанд вилояти ҳокимининг биринчи ўринбосари Ш.Худойбердиев, вилоят ички ишлар бошқармаси бошлиғи Ф.Қувондиқов ва бошқалар халқимиз осойишталигини таъминлаш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олишда ички ишлар идораларининг фаолияти муҳим аҳамият касб этаётганини таъкидлади. Бунда тизимнинг энг куйи бўғини ҳисобланган маҳаллалардаги милиция таянч пунктларининг муносиб ўрни бор.

Бугунги кунда Самарқанд вилоятида 400 дан ортқ милиция таянч пункти фаолият кўрсатмоқда. Уларнинг аксарияти маҳалла фуқаролар йиғинлари билан бир бинода жойлашгани, профилактика инспекторларининг маҳалла раиси, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчи, посбон ва фуқаролар йиғини комиссиялари билан ҳамкорликда иш олиб бораётгани ҳудудда осойишталикни таъминлаш, турли ноҳуш ҳолатларнинг олдини олишга хизмат қилмоқда. 2016 йилда вилоятдаги 150 дан ортқ маҳаллада жиноят қайд этилмади.

Танлов ғолибларини аниқлашда милиция таянч пунктларининг хизмат кўрсатиши ҳудудидаги ваэият, профилактика инспекторларининг маҳалла фуқаролар йиғини ва аҳоли билан ҳамкорлиги, билим ва тажрибаси, вояга етмаганлар билан ишлаш борасидаги фаолиятига алоҳида эътибор қаратилди.

Пайриқ туманининг Алишер Навоий номидаги маҳалла фуқаролар йиғинида жойлашган 199-милиция таянч пункти биринчи ўринни қўлга киритди ва танловнинг мамлакат босқичига йўлланди. Иккинчи ўрин Жомбой тумани «Тут» маҳалла фуқаролар йиғинидаги 119-, учинчи ўрин Тайлоқ тумани «Янги Тайлоқ» маҳалла фуқаролар йиғинидаги 289-милиция таянч пунктларига насиб этди.

— Ўтган йили маҳалла фуқаролар йиғинининг замонавий биноси бунёд этилиб, бу ерда таянч пункти ҳам самарали ишлаши учун шароит яратилгани фаолиятимизда ўз натижасини бермоқда, — дейди 199-милиция таянч пункти профилактика инспектори Аслиддин Муродов. — Янги тадбиркорлик субъектлари ташкил этиляётгани, ёшлар доимий иш билан таъминланаётгани, «Мактаб — маҳалла — оила» ҳамкорлигининг изчил йўлга қўйилгани ҳам муваффақиятларимизнинг бош омилдир. Бу боралдаги ишларни жорий йилда янада кенг қўламада давом эттириш юзасидан чора-тадбирлар белгилаганимиз.

Танловда «Энг маҳоратли профилактика инспектори», «Ёш авлод ҳимоячиси», «Фидойий маҳалла посбони», «Маърифатпарвар маслаҳатчи» каби номинациялар бўйича ҳам ғолиблар аниқланди.

Тадбир доирасида ёш тадбиркор ва ҳунармандлар томонидан тайёрланган маҳсулотлар кўргазмаси, спортчи ёшларнинг кўргазмали чиқишлари намойиш этилди.

Ғ.ҲАСАНОВ,
ЎЗА мухбири.

Йўл қуриш- таъмирлаш ишларига 1,5 триллион сўм сарфланади

2017 йилда республикамизда жами 260 километр узунликдаги автомобиль йўллари янгидан қурилади ёки реконструкция қилинади, дея хабар беради «Ўзавтоёул» компания сайти.

Ушбу бунёдкорлик ишлари Қорақалпоғистон Республикаси, Бухоро, Жиззах, Қашқадарь, Навой, Наманган, Самарқанд, Сурхондарь, Сирдарь, Тошкент ҳамда Фарғона вилоятида амалга оширилади.

Бунинг учун Молия вазирлиги ҳузуридаги Республика йўл жамғармаси ҳисобидан 1 триллион 550 миллиард сўм сарфланиши режалаштирилмоқда.

Мева, узум, қовун...

хорижга экспорт қилинмоқда

«Ўзбекизоққовқатхолдинг» компаниясининг сайтыдаги маълумотга кўра, ўтган 2016 йилда Жаңубий Кореяга гилоз, музлатилган қовун ва ловия (жами 283,5 тонна), АҚШга майиз, музлатилган қовун ва исмалоқ (жами 271,1 тонна) жўнатилди.

Японияга эса асосан майиз, қурилган ўрик ва олхўри, Швейцарияга эса узум, музлатилган қовун, майиз ва қурилган ўрик экспорт қилинди. Ироқ давлатига анор, жийда, карам, ловия, мош, ёнғоқ ва бошқа мева-сабзавотлардан иборат жами 4 195,4 тонна маҳсулот жўнатилди.

Олмалиқ кон-металлургия комбинатида янги мис эритиш печи ишга туширилди

Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис эритиш заводи металлургия цехида янги эритиш печи ишга туширилди. Бу ҳақда ОТМК матбуот хизмати хабар қилади.

Йилга 17 минг тонна мисни эритиш қувватига эга автоматлаштирилган печ қурилиши 2015 йилда бошланган эди.

Лойиҳа Ўзбекистон Тикланиш ва тараққиёт фонди, ОТКМ маблағлари ва банкларнинг кредитлари ҳисобидан амалга оширилди.

ФАОЛ, ТАШАББУСКОР АЁЛЛАР КЎРИК-ТАНЛОВИ

«Ўзбекистон ХДПнинг энг фаол аёли» кўрик-танловининг Тошкент вилоят босқичи якунланди. Юқори Чирчиқ туманидаги 24-мука ва санъат мактабидан партия кенгашлари ходимлари, танловнинг туман, шаҳар босқичи ғолиблари, уларни қўллаб-қувватлашга келганлар ҳаяжон билан танловни кузатишди.

ЎзХДП Тошкент вилоят кенгаши раиси Мехрожддин Дархонов барча иштирокчиларга омад тилаб, кўрик-танловни очик деб эълон қилди.

Лойиҳа тақдимоти шартли бошланди. Ҳар бир қатнашчи ўз лойиҳасини тақдим этди.

Менинг лойиҳам «Соғлом турмуш тарзи» клубини ташкил этиш тўғрисида, — дейди танлов иштирокчиси Гулноза Норматова (Юқори Чирчиқ тумани). — Лойиҳанинг асосий мазмуни одамларнинг тиббий маданиятини оширишга қаратилган.

Бугун яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳ, эрта турмуш қуриш каби иллатлар оқибатида ногирон болалар тугилиши кузатилмоқда.

Бўка тумани Иштинрокчиси Муаттар Якубованинг лойиҳаси ана шу муаммоларни ўрганиши ва уларга ечим топишга қаратилгани билан аҳамиятга эришти.

Мен «Мулоқот ва муруват» маркази ташкил қилиш лойиҳасини тақдим этдим, — дейди иштирокчи. — Унга кўра, дастлаб тумандаги имконияти чекланган болалар рўйхати тузилади ва улар билан доимий мулоқот ўрнатилди.

Муаммо ва истаклар ўрганилиб, мутасадди ташкилотларга етказилди. Марказ фаолияти имконияти чекланган ўқувчиларни ижтимоий ҳаётга йўналтириш, касб-хунар

ўргатиш, шунингдек, мустақил ишини бошлашга амалий ёрдам беришга қаратилади.

Айтиш керакки, бошқа иштирокчилар тақдим этган лойиҳалар ҳам партия-миз электорати манфаатларига қаратилгани, ҳаётий масалалар кўтарилгани билан аҳамиятли бўлди.

Бу ҳақда ҳакамлар хайъати аъзоси, «Тадбиркор аёл» — Ўзбекистон ишбилармон аёллар уюшмаси Тошкент вилоят бўлими раиси Малика Қодирхонова ўз фикр-мулоҳазаларини билдирди:

— Маълумки, мамлакатимизда хотин-қизлар ҳар томонлама қўллаб-қувватланмоқда, ижтимоий-сиёсий ислохотларда уларнинг фаол иштироки таъминланмоқда, аёлларимиз, оналаримиз ҳаётда муносиб яшашлари учун зарур шарт-шароитлар яратилмоқда. Айниқса, уларни тадбиркорликка кенг жалб қилиш масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бугун иштирокчилар ўз мустақил ишини бошлашлари учун ҳаётий лойиҳаларни тақдим этишди. Айниқса, Бекобод туманидан иштирокчи Мунаввар Абдукаримованинг фитобар очиш, Қўйи Чирчиқ туманидан иштирокчи Гулшера Исматулованинг печенье ишлаб чиқариш цехи ташкил этиш лойиҳалари менга маъқул бўлди.

Танловнинг «Қонунларимиз ҳаётимиз асосидир» номи иккинчи шартда иштирокчилар қонунлар, Президент фармон ва қарорлари мазмун-моҳияти ва аҳамиятини тушунтириб беришди. Шу билан бирга, қонунларни партия дастурини мақсадларидан келиб чиқиб, янада такомиллаштириш юзасидан ўз таклифларини ҳам билдиришди.

Ангрэнлик иштирокчи

Мохичехра Жўраева жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисидаги, Чирчиқ шаҳридан Шарофат Алламберганаева ёшларга оид давлат сиёсати тўғрисидаги, Зангиота туманидан Лобар Сайиджўраева Оила кодексини, Бўстонлик туманидан Нилуфар Тўйчиева Вазирлар Маҳкамасининг ижтимоий нафақаларни тайинлаш ва тўлаш тартибиди янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарорини батафсил шарҳлаб берди.

— Ижтимоий хизматлар сифатини ошириш бугунги куннинг долзарб вазифасидир, — дейди танлов иштирокчиси Матлуба Ҳожимуродова (Бекобод шаҳри). — Шу жиҳатдан олиб қарасак, кексалар, ногиронлар ва аҳолининг бошқа ижтимоий эҳтиёж-манд тоифалари учун ижтимоий хизматлар тўғрисидаги қонуннинг қабул қилиниши катта ҳаётий аҳамиятга эга бўлди. Унда аҳолининг эҳтиёжманд тоифаларига ижтимоий хизматлар кўрсатишнинг комплекс тизими яратилиши кўзда тутилган. Шунингдек, ушбу Қонун ижтимоий

ҳимоя тизими жамоатчилик назорати учун очик бўлишини кафолатлайди. Ўз ҳақ-ҳуқуқини мустақил ёки фаол ҳимоя қилолмай-диган фуқароларнинг манфаатларини таъминлашда бу масала принципиал аҳамиятга эгадир. Қонунга кўра, ижтимоий хизматлар кўрсатувчи орган ва ташкилотлар очик фаолият юритади. Бу борада мунтазам мониторинг ўтказилади. Буларнинг барчаси кўрсатилаётган хизматлар сифати ва самарадорлигини ошириш, тизим фаолиятининг очик-ошкоралигини таъминлашда муҳим ўрин тутади.

Танловнинг «Сиёсий ҳозиржавоблик» шартли иштирокчилар учун жуда ҳаяжонли бўлди. Қатнашчилар Конституциямиз, Олий Махлис палаталари, сиёсий партиялар фаолиятига оид қонун ҳужжатлари, партиямиз Сайловолди дастури ҳамда дунё тарихидаги машҳур сиёсатчи аёллар ҳақидаги ранг-баранг саволларга жавоб беришди.

— Давлат ва жамяят бошқаруви демократлаштиришда хотин-қизлар фаолиятини ошириш дол-

зарб масала, — дейди пскентлик иштирокчи Гавҳар Пўлатова. — Партиямиз тизимида ўтказилаётган кўрик-танловнинг бу борадаги аҳамияти катта. Тайёргарлик жараёнида қўллаб қонун ҳужжатларини чуқур ўргандим. Давлат ва жамяят бошқарувида хотин-қизларнинг ўрни ва ролини ошириш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича амалга оширилаётган кенг қўламли ишлар билан яқиндан танишдим. Шу маънода танлов бизга катта мактаб бўлди, десам, адашмайман.

Нихоят, умумий баллар эълон қилинди. Қўйи Чирчиқ туманидан иштирокчи Гулшера Исматулова учинчи ўринга, Юқори Чирчиқ туманидан иштирокчи Гулноза Норматова иккинчи ўринга, Охангарон туманидан иштирокчи Феруза Дадажоновна эса биринчи ўринга лойик, деб топилди. Қолган иштирокчилар турли номинациялар бўйича тақдирланди.

Гулрух ОДАШБОВА, «Ўзбекистон овози» мухбири.

ЎЗГАРАЁТГАН ДУНЁ

Ойнинг ёши маълум қилинди

Олимлар Ой 4,51 миллиард йил аввал пайдо бўлганини таъкидлашмоқда. Бу Кўёш тизими шаклланишидан 60 миллион йил ўтиб рўй берган. Бундай хулоса Калифорния университети олимлари томонидан Science Advances журналы саҳифаларида Эълон қилинган мақолада келтирилди. Аввалги таҳминларга кўра, Ер йўлдоши Кўёш тизими шаклланишидан 150-200 миллион йил ўтиб, Ер ҳажми Марс сайёраси каби бўлган фазовий объект билан тўқнашгандан сўнг пайдо бўлган, деб ҳисобланарди.

Мутахассисларнинг сўзларига кўра, мақолада 1971 йилда Американинг «Аполлон-14» кемаси экипажи астронавтларининг Ой юзасидан олган намуналари таҳлил натижаси асос қилиб олинган.

Ҳисоб-китобларни аниқлашда циркон минералидан фойдаланилган, бу модда Ой юзасидаги магманинг музлаб қолишидан пайдо бўлган. Олимлар ўрганиш чоғида ушбу минералда бўлган ураниннг қанча миқдори кўрғошига айлангани ўлчалди. Бу услуб геолок объектлар ёшини аниқлашда энг ишончлидир.

Тадқиқотчиларнинг сўзларига кўра, Ойнинг ёши ҳақидаги маълумот Ернинг ташкил топиш ва ривожланиш жараёнини яқшироқ аниқлашга ёрдам беради.

Boeingни қидириш ишлари

шу ойда якунланади

2014 йил мартда йўқолиб қолган Малайзиянинг Boeing самолётини қидириш ишлари январда якунланади, деб хабар қилади TACC ахборот агентлиги.

Қарийб уч йил давом этган қидирув чоғида Австралия гаридаги 120 минг квадрат километр майдон текшириб чиқилди, ammo гойиб бўлган авиалайнернинг ҳеч қандай изи топилмади.

Malaysia Airlines'га қарашли Boeing 777-200ER самолёти 2014 йил 8 март куни Куала-Лумпурдан Пекинга парвоз этаётиб, радарлардан йўқолиб қолган. У Малайзия ва Вьетнам чегарасини кесиб ўтганидан кейин бир неча дақиқа вақт ўтгач, алоқа узилган. Ҳойиб бўлишидан аввал ундан олинган хабарда бирор муаммо ҳақида гап ҳам бўлмаган. Самолёт бортида 12 нафар экипаж аъзолари билан бирга жами 239 киши бўлган.

Тамаки чекиш

кони зарар

Кашандалик дунё иқтисодиётига йилга бир триллион доллар зини келтирмоқда. Бу ҳақда Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ва АҚШ саратон миллий институти қўшма ҳисоботида маълум қилинди, дея хабар беради correspondent.net сайти

Тамаки чекиш туфайли ўлим ҳолатлари ҳозир йилга 6 миллиондан, 2030 йилга келиб 8 миллион кишига етади.

Тадқиқотчилар фикрига кўра, дунё миқёсида тамаки истеъмолчилари сони йилдан-йилга ошиб бормоқда.

ЎзХДП Жамоатчилик қабулхоналарида

МУРОЖААТЛАР ИЖОБИЙ ҲАЛ ЭТИЛСА, ЭЛЕКТОРАТНИНГ ПАРТИЯГА БЎЛГАН ИШОНЧИ МУСТАҲКАМЛАНАДИ

Президентимиз Конституциямиз қабул қилинганининг 24 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида инсон манфаатларини таъминлаш учун аввало одамлар билан, халқ билан мулоқот қилиш, уларнинг дарду ташвишлари, орзу-ниятлари, ҳаётий муаммо ва эҳтиёжларини яхши билиш керак, деб алоҳида таъкидлаб ўтган эди.

Ҳақиқатан ҳам, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун биринчи навбатда уларнинг орасига кириб бориш, муаммоларини тинглаш, оғирини енгил қилиш, сайловчилар, электорат вакилларини ташвишга солаётган масалалардан хабардор бўлиш талаб этилади. Бунда партиямиз тизимиде фаолият юритаётган Жамоатчилик қабулхоналари имкониятларидан унумли фойдаланиш яхши самара беради.

Бу борада Тошкент шаҳар партия кенгашида қандай тажриба тўпланган? Жамоатчилик қабулхонасининг ўтган йилги фаолияти қониқарли бўлдимми? Жорий йилда партия маъсул ходимлари ва депутатлар олдига қандай вазифалар турибди?

— Ҳаёт муаммоси бўлмайди, орамизда алоҳида эътиборга муҳтож кишилар бор. Уларга ёрдам қўлини чўзишимиз, оғир вазиятларда ёнида туришимиз керак, — дейди

Тошкент шаҳар партия кенгаши Аҳоли бандлиги ва ижтимоий сиёсат масалалари бўлими мудири Гулчехра Холматова. — Шу боис Жамоатчилик қабулхоналарида тушаётган ҳар бир мурожаат эътиборимиз марказида туради. Улар билан алоҳида тартибда ишлаймиз, муаммоларни бартараф этишга астойдил ҳаракат қиламиз.

Ўтган йили Тошкент шаҳар ва туман партия кенгашлари қошидаги Жамоатчилик қабулхоналари турли масалалар бўйича 450 га яқин мурожаат бўлди. Уларнинг асосий қисми коммунал, иш билан таъминлаш, ижтимоий ва соғлиқни сақлаш, халқ таълими соҳалари ҳамда банкдан кредит олиш масалалари билан боғлиқдир. Ушбу муаммоларни ҳал этиш бўйича ҳар бир соҳа мутасаддилари билан муостаҳкам ҳамкорлик

ўрнатдик. Шунингдек, депутатлар ҳамда экспертларнинг имкониятларидан ҳам унумли фойдаланилди. Ўтган йили 21 марта кўча Жамоатчилик қабулхоналари ташкил этилди. Натижада муаммолар ўрганилиб, ижобий ҳал этилди, аҳолига ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

Партия фаоли 2017 йил Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили, деб эълон қилиниши муносабати билан қабулхона фаолиятини кучайтириш масаласи кун тартибиде турганини алоҳида таъкидлаб ўтди:

— Биз қабулхонага тушган ҳар бир мурожаатни таҳлили ўрганиб, ечимни устида жиддий ҳаракат қилишимиз. Ўтган йили мурожаатларни комплекс ҳал этиш мақсадида Тошкент шаҳар Кенгашидаги партия гуруҳимиз томонидан бир қатор та-

шаббуслар илгари сурилди. Жорий йилда ҳам ана шу тажрибадан кенг фойдаланишни мақсад қилдик.

Кўча Жамоатчилик қабулхоналарини аҳоли учун қулай бўлган дам олиш кунларида ташкил этиш, халқ депутатлари шаҳар Кенгашидаги депутатларимизнинг ўз сайлов округларидаги Жамоатчилик қабулхоналари билан алоқасини мунтазам йўлга қўйиш масалаларига алоҳида эътибор қаратаёмиз. Шунингдек, мурожаатларни қайд этиш механизмини кучайтириш, намунали қабулхоналар иш тажрибасини оммалаштириш, оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорликни мустаҳкамлашни режалаштирдик.

Гулрух САЙФИДИНОВА, «Ўзбекистон овози» мухбири.

Германиянинг энг яхши фильмлари

намойиш этилади
Тошкент Гёте институти «Германиянинг янги кинолари» туркум кинонамоишини бошлайди. 2017 йилнинг февраль ва март ойларида томошабинлар олтита фильмни кўришлари мумкин, дея хабар беради soft.uz сайты.

8 февралда «Герберт» драмаси намоиш этилади. Мазкур фильм ўлимига олти ой қолган боксчи ҳақида бўлиб, Deutscher Filmpreis-2016 миллий мукофотини, «Энг яхши фильм» ва «Энг яхши эркак роли» йўналишларида LOLA кумуш мукофотини қўлга киритган.

15 февраль кuni тошкентликлар «Барбара» фильмини томоша қиладилар. Барбара исмили шифокор ҳақидаги мазкур фильм 2012 йилги Берлин кинофестивалида «Кумуш айиқ» мукофотига сазовор бўлган.

22 февраль кuni «Зулмат дунё» фильми намоиш этилади. Фильм Deutscher Filmpreis-2014 кинофестивали мукофотига эришган.

1 март кuni «Супер-эго» комедияси тақдим этилади. Фильм тўрилик ва ҳалоллик ҳақида.

8 март кuni «Фукусимадан саломлар» драмаси намоиши ўтказилади. Фильм қахрамони Мария Японияга боради ва бу ерда турли саргузаштларга дуч келади. Ушбу драма ҳам Deutscher Filmpreis-2016 фестивалининг мукофотларини қўлга киритган.

15 март кuni томошабинлар учун «Виктория» триллери премьераси бўлиб ўтади. Бу фильм Deutscher Filmpreis-2015 фестивалининг олтита мукофотига сазовор бўлган.

Барча фильмлар немис тилида намоиш этилади. Сеансларга кириш bepul.

ЁШЛАР БАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА ТАРБИЯЛАНМОҚДА

Тошкент маданият коллежида Қуролли Кучларимиз ташкил этилганининг 25 йиллигига бағишлаб «Ўзбекистон — мустақил Ватанимиз, миллий армиямиз фахру гурури» мавзуда тадбир бўлиб ўтди.

Тошкент маданият коллежи директори А.Умурзоқов, Олмазор тумани мудофаа бўлими бошлиғи А.Сайфиiddинов ва бошқалар Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2016 йил 20 декабрдаги Ватан ҳимоячилари кuni ва Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари ташкил этилганининг 25 йиллиги байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш тўғрисидаги фармойишида ёшларни мамлакатимиз мудофаа салоҳиятини янада ошириш борасида сўнги йилларда амалга оширилётган ислохотлар билан яқиндан таништириш ҳамда уларни она Ватанга муҳаббат ва ватанпарварлик руҳида тарбиялашга доир муҳим вазифалар белгилаб берилганини таъкидлади.

Тадбир доирасида ёшлар ўртасида спортнинг аркон тортишиш, эстафета, граната улоқтириш, югуриш, турникда тортилиш машқларини ўз ичига олган амалий беллашувлар ташкил қилинди.

Ёшлар — давлатимиз ва жамиятимиз келажаги, — дейди Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги ҳарбий қисм вазод командири Жасур Омонов. — Бугунги тадбирдан қўзланган мақсад навқирон авлодни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялаш, ёшларда юксак ватанпарварлик, эл-юртга содиқлик, фуқаролик бурчини, муҳим конституциявий мажбуриятларни бажаришга тайёрлик туйғусини шакллантиришга кўмаклашишдан иборат.

Тадбирда янграган Ватанимизнинг адолатли, куйқўшиқлар иштирокчиларга байрамона кайфият бағишлади.

Ш.МАМАТУРОВА, УЗА мухбири.

ИЛМ-ФАН ТАРАҚҚИЁТИ

мамлакат ривожига, халқ фаровонлигига хизмат қилади

Ўзбекистон — улкан табиий захиралар, иқтисодий ва инсоний салоҳиятга бой мамлакат. Аммо, Яратганнинг ўзи ато этган яна бир бебаҳо бойлигимиз борки, у ҳам бўлса, халқимизнинг беқиёс интеллектуал ва маънавий салоҳиятидир.

Шавкат МИРЗИЁЕВ,

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Республикамиз Президентни Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизнинг етакчи илм-фан намоёндалари билан учрашувида билдирилган фикр-мулоҳазалар, Ўзбекистонда бу соҳани жадал ривожлантириш юзасидан ўртага ташланган муҳим таклифлар олимлар, илм-фан фидойилари томонидан мамнуният билан кутиб олинди. Бу учрашувда кўтарилган масалалар шу кунларда қизгин муҳокама этилмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси илмий-ўқув маркази директори, академик Назар Тўраев билан суҳбатимиз ана шу мавзуда бўлди.

— Президентимиз билан бўлган учрашувнинг ахамияти ҳақида тўхталсангиз.

— Олим сифатида шуни айтишни истардимки, илм-фан соҳасига алоҳида эътибор берилганлиги, илм аҳли қўллаб-қувватланганлиги катта оlijанобликдир. Рағбат ва гамҳўрлик, олимларимизни янада рўзлантириб юборади, кучига-куч, гайратига гайрат қўшади.

Президентимиз учрашувда алоҳида эътибор қаратганидек, мамлакатимизда амалга оширилаётган тадқиқотларнинг ҳаммасини ҳам илм-фаннинг бугунги юқори ривожланиш даражасига тўла жавоб беради, деб бўлмайди. Юқори технологик илмий маҳсулотларни амалиётга жорий этиш учун янги замонавий тажриба-нашри чикариш, конструкторлик-технологик ташкилотлар ҳамда инновация мар-

дий фикрларидан тўғри хулоса чиқарган ҳолда, бунинг ахамиятини ёшларга кўпроқ тушунтиришимиз керак.

— Бугунги кунда илм-фаннинг қайси йўналишлари кўпроқ ривожланмоқда?

— Аввало, шуни айтиш керакки, фан асосан икки йўналишда ривожланади. Биринчиси, фундаментал тадқиқотлар бўлиб, унинг ривожланиши учун давлат маблағ ажратилиши ва қўллаб-қувватланади. Иккинчиси — йўналиш эса яратилган ҳар бир кашфиётни бевосита ҳаётга татбиқ этишдир. Яъни, жамиятнинг барча соҳалари, sanoat, қурилиш, ишлаб чиқаришга жорий қилинишидир. Бундан давлат ҳам, жамият ҳам манфаатдор бўлади.

Академик Назар Тўраев Сурхондарё вилоятида туғилган. Самарқанд давлат университетини тамомлаган. Қарийб олти йил давомида атом ва ионларнинг қаттиқ жисм сиртларида сочилиши назарияси бўйича қатор илмий тадқиқотлар яратган. Номзодлик, докторлик диссертациясини ҳимоя қилган. Олимнинг 300 дан ортиқ илмий мақола ва 20 дан ортиқ монографияси chop этилган. Вена, Оксфорд, Бухарест, Мюнхен, Москва, Киев, Минск, Донецк, Харьков, Каунас каби жаҳоннинг машҳур илм-фан марказларида бўлиб ўтган халқаро конференцияларда маъруза қилган. Унинг «Атом тўқнашувларида ҳосил бўладиган жараёнлар назарияси» монографияси Нью-Йорк, Амстердам, Лондон ҳамда Токиода chop этилган.

Ўзбекистон Республикаси фан арбоби Назар Тўраев Термиз давлат университетига раҳбарлик қилган йилларда 29 нафар фан доктори, 150 нафар фан номзоди тайёрланди.

2000 йилда у Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси академликга сайланди.

казларини ташкил этиш зарур. Маркетинг ва лицензиялаш хизматлари талаб даражасида эмас. Бу мамлакатимиз илмий-инновацион маҳсулотларини амалиётга кенг татбиқ этишда яққол сезилмоқда.

Биз Президентимизнинг танқиди

Мисол учун, ривожланган АҚШ, Германия, Франция, Буюк Британия сингари давлатларини оқлаган бўлсак, у ерда фандаги ҳар қандай янгилик тез фурсатда ҳаётга татбиқ этилади. Шунинг учун ҳам мазкур мамлакатлар барча соҳаларда илдам тараққий этиб бормоқда. Очиғини тан олиш

керак, бизда бу борада камчиликлар бор. Чунки олимларимиз томонидан қўллаб-қувватлаш қилинган, ютуқлар қўлга киритилган, бироқ, уларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш қийин кечмоқда.

Фанда «нано технология» деган тушунча бор. Бу ҳозирда тез-тез кулонимизга чалиниб туради. Унинг қўлланиши соҳаси жуда кенг. Ўтган асрнинг охирида нано технология ишлаб чиқариш санаятига кириб келди. Бугунги кунда дунёда у билан шуғулланмайдиган бирорта йирик компания қолмади.

Нанотехнологиялар бошқа соҳалар, жумладан, тиббиётда ҳам кенг қўлланилмоқда. Ҳатто давоси йўқ деб ҳисоблаб келинган айрим хасталикларни айнан нанотехнологиялар орқали даволаш йўллари кашф этилмоқда.

— Ўзбекистонда илм-фанни ривожлантиришда нималарга эътиборни кучайтириш керак, деб ҳисоблайсиз?

— Илм-фан ва ишлаб чиқаришнинг барча йўналишларида нанотехнологияларни кенг жорий этишимиз замон талаби ҳисобланади. Бизда бу йўналишда камчиликлар кўза ташланмоқда. Ўзбекистонда, айниқса, физика-математика, биотехнологияларни янада ривожлантириш муҳим ахамиятга эга. Шунингдек, қишлоқ хўжалигида ҳам замонавий илм-фан ютуқларини жорий қилиш, нанотехнологиялардан самарали фойдаланишимиз зарур.

Яна бир оғриқли масала — бу илмга қизиқиши бор, иқтидорли ёшларни танлаб олинишидир. Охирги вақтларда бунга эътибор сусайгандак, назаримда, Шундай бир ўзига хос тизим яратилиши керакки, биз илмга чанқоқ ёшларни олий ўқув юрти эмас, лицей, коллеж, ҳаттоки, умумтаълим мактабларидан танлаб олиб, улар билан доимий ишлашимиз керак. Бу илм-фаннинг эртанги кuni билан боғлиқ энг долзарб масаладир.

Олимларнинг илмий ютуқлари, янгиликларни тарғиб қилиш масалаларига ҳам эътиборни янада кучайтиришимиз лозим, деб ўйлайман. Бу борада оммавий ахборот воситалари имкониятларидан самарали фойдаланишимиз талаб этилади.

Кейинги масала илм-фан тараққий этган давлатлар билан ҳамкорликни кучайтиришидир. Биз ҳар йили доимий равишда ёш олимларимизни хорижий мамлакатларга юбориб, у

Фотурқ АЛИЕВ олган сурат.

ердаги тажрибаларни ўрганишимиз зарур. Ана шунда бизнинг илм-фан янада ривожланади.

— Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг илмий-ўқув маркази фаолияти ҳақида ҳам тўхталсангиз.

— Марказнинг асосий фаолияти илмий ишларини яқинлаш арафасида турган ёш олимларни Олий аттестация комиссиялари синови учун маънавий имтиҳонларга тайёрлашдан иборат. Ҳар бир илмий ходим «фан доктори» даражасини олишдан олдин бир неча фанлардан малакавий синовлардан ўтади. Бу синовларда улاردан илмий, илмий-педагогик қобилиятларини намоён қилиш, эришган илмий натижаларини конференция ва симпозиумларда тушунтириб бериш кўникмасига эга бўлиш талаб этилади.

Илмий-ўқув маркази мазкур йўналишларда ёш олимларни тайёрлайди. Ўқув йили давомида «Ўзбекистоннинг энг янги тарихи», «Чет тиллари», «Демократик жамият қуриш ва унинг илмий асослари» фанларидан машғулотлар ташкил қилиниб, синовлар ўтказиб борилади. Ўқув йилининг ноябрь, февраль ва май ойларида малакавий имтиҳонлар топирилади. Улардан муваффақиятли ўтган олимлар «катта илмий ходим» илмий унвонини олиш учун диссертация ҳимоясига чикарилади.

Охирги тўрт йил давомида 300 нафарга яқин ёш олим «катта илмий ходим» илмий даражасини олишга эришган.

Учрашувда Президентимиз томонидан илм-фан тараққийнинг ахамияти ҳақида билдирилган фикрлар, олимлар меҳнатини қадрлаб айтилган илиқ гаплар бизнинг зиммамизга улкан вазифаларни юклайди. Бизга кўрсатилаётган эътиборни катта ишонч, деб биламиз. Мамлакатимиз тараққийи илм-фан ривожига боғлиқ экан, демак, биз ҳар бир соҳага илм-фан ютуқлари ва янгиликларни кириб бориши учун белни маҳкам боғлаб меҳнат қилишимиз керак бўлади. Бунинг учун энг аввало, илм аҳли, олимлар фидойи, жонқур ва янада ташаббускор бўлиши талаб этилади.

«Ўзбекистон овози» мухбири Нурали ОРИПОВ суҳбатлашди.

Диққат, танлов!

«Адолат — қонун устуворлигида»

Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди суд-ҳўқуқ ислохотларининг, шунингдек, ҳўжалик судлари фаолиятининг оммавий ахборот воситаларида ёритилишини янада такомиллаштириш мақсадида «Адолат — қонун устуворлигида» деб номланган танловни давом эттиради.

Танловга республика миқёсидаги газета, журналларда chop этилган, телевидение ва радиода берилган ҳўжалик судлари тизимидаги ислохотларни ҳамда норматив-ҳўқуқий ҳўжатларни тарғиб қилишга, аҳолининг бу борадаги ҳўқуқий саводхонлигини оширишга, жамиятда ҳўқуқий маданиятни юксалтиришга йўналтирилган мақолалар, кўрсатувлар, эшиттиришлар қабул қилинади.

Мақолалар chop этилган газета ва журналлар, кўрсатув ва эшиттиришлар ёзилган тасма-лар Олий ҳўжалик суди матбуот котибига таҳририят, телевидение, радио ходимлари ёки муаллиф томонидан тақдим қилиниши лозим. Танловга учта ва ундан ортиқ мақола, кўрсатув ва эшиттиришлар билан иштирок этиш мумкин. Тақдим этилган мақола, кўрсатув ва эшиттириш муаллифининг тўлиқ исми-шарифи, иш жойи ва давосини, телефон рақами ҳақидаги маълумотлар ҳамда паспорт нусхаси илова қилиниши шарт.

Танловга 2017 йил 1 январдан 15 декабрга chop этилган мақолалар, кўрсатув ва эшиттиришлар қабул қилинади. Танлов қоидалари: 1-ўрин учун Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг 1-даражали дипломи ва энг кам иш ҳақининг 20 баравари миқдоринда пул мукофоти; 2-та 2-ўрин учун Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг 2-даражали дипломи ва энг кам иш ҳақининг 10 баравари миқдоринда пул мукофоти; 3-та 3-ўрин учун Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик судининг 3-даражали дипломи ва энг кам иш ҳақининг 5 баравари миқдоринда пул мукофоти билан тақдирланади.

Мурожаат учун манзил: 100097, Тошкент шаҳри, Чўпонота кўчаси, 6-уй. Олий ҳўжалик суди биноси. Телефон: 237-94-82, электрон почта — press@oks.uz

БУГУН	Об-ҳаво маълумоти	(°C)
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти	+1/-7	
Бухоро ва Navoiy вилоятлари	+4/-3	
Тошкент, Самарқанд, Жиззах, Сирдарё вилоятлари	+4/-3	
Қашқадарё, Сурхондарё вилоятлари	+6/-3	
Андижон, Наманган, Фарғона вилоятлари	+5/-2	
Тошкент шаҳри	+6/-3	

Газетанинг навбатдаги сони 19 январь пайшанба кuni чиқади.

MUASSIS: Bosh muharrir: Safar OSTONOV
TAHRIR HAY'ATI:
Hotamjon KETMONOV Muslihidin Farrux HAMROYEV
Ulug'bek VAFOYEV MUHIDDINOV (Bosh muharrir birinchi o'rinbosi)
Rustam KAMILOV Ochiilboy RAMATOV Tat'yana KISTANOVA
Saidkamol XODJAYEV Saidahmad RAHIMOV (Bosh muharrir o'rinbosi)

Qabulxonasi — 233-65-45
Xatlar va murojaatlar uchun — 233-12-56
E-mail: info@uzbekistonovozi.uz
MANZILIMIZ: 100000, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Gazeta O'zbekiston Matbuot va Xabarat agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.
Sharh: nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi boshmaxonasida chop etildi.
Korxonasi manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.
O'zbekiston ovozi materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
G — 138 17031 naxxada bosildi.
Nashr ko'rsatkichi — 220 t — Tijorat materiallari
O'za yakuni — 00:35
Topshirilgan vaqti — 04:00
Soruvida kelishilgan narxda

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV
Sahifalovchi-dasturchilar: Zafar BAKIROV Behzod ABDUNAZAROV
ISSN 2010-7433
1 2 3 4 5 6